

AKADEMİK HABERLER

— ANKARA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE PROF. DR. FAHRİ BÖLÜKBAŞI ATANDI

Prof. Dr. Fahri Bölükbaşı, 15.2.1989 tarihinde A.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne atandı. 1930 da Söke de doğan Bölükbaşı, 1953 de A.Ü. Veteriner Fakültesinden mezun olmuş, 1962 yılında Fakültemiz Fizyoloji Kürsüsünde asistan olarak göreve başlamıştır. Doktorasını 1966 da tamamlamış, 1971 de doçent olmuş, 1978 de de profesörlüğe yükseltilmiştir.

1958 de Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1974 yılında da Batı Almanya Giessen Veteriner Fakültesinde inceleme ve araştırmalarda bulunmuştur. 1750 sayılı Üniversiteler Kanununun 46. maddesi uyarınca 5 er yıl süreyle Elazığ ve İstanbul Veteriner Fakülteleri'nde görev yapan Prof. Dr. Fahri Bölükbaşı, 1981—82 ve 1988 yıllarında Ankara Üniversitesi Senato Üyeliği görevinde de bulunmuştur.

Halen Fizyoloji Anabilim Dalı Başkanı olan Prof. Dr. Fahri Bölükbaşı'nın Türkçe ve yabancı dilde yayınlanmış 21 bilimsel çalışması ve ders kitabı bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan Bölükbaşı İngilizce ve Almanca bilmektedir.

Profesör Bölükbaşı'ya Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü görevinde de başarılar dileriz.

Prof. Dr. Fahri Bölükbaşı'nın ayrılmasından sonra Ankara Üniversitesi Senatosu Üyeliğine, Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ergün Özalp seçilmiştir.

Fakültemiz Cerrahi Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Faruk Akın, A.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcılığına yeniden atanmıştır.

Fakültemiz Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Şerif Kaymaz ile Zootekni Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Tahir Aksoy, 3455 sayılı kanun hükümleri gereğince Profesörlüğe yükseltilmişlerdir.

— ANKARA VETERİNER FAKÜLTESİ İLE HANNOVER VETERİNER YÜKSEKOKULU ARASINDAKİ BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ ÇALIŞMASI

Ankara Veteriner Fakültesi ile Hannover Veteriner Yüksekokulu arasındaki bilimsel işbirliği çerçevesinde yürütülen ortak araştırma projelerindeki gelişmelerle ilgili görüşmelerde bulunmak üzere Hannover'e davet edilen Fakültemiz Dekanı Prof. Dr. Ferruh Dinçer, Nisan 1989 da Hannover'e gitmiştir. Mayıs 1989 da da Prof. Dr. Sallman'ın başkanlığında Prof. Dr. Schwartz ve Dr. Kirpel'den oluşan Alman komisyon üyeleri, Fakültemize gelmişler ve bilimsel toplantılara Ankara'da devam edilmiştir.

**TÜRK VETERİNER HEKİMLİĞİ ÖĞRETİMİNİN
146. ve VETERİNER FAKÜLTESİNİN ANKARA
ÜNİVERSİTESİNE KATILIŞININ 40. YILI
KUTLAMA TÖRENİ**

A N K A R A

23 Aralık 1988

ÖNSÖZ

Türk Veteriner Hekimliği Öğretiminin 146. ve Veteriner Fakültesinin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı, 23 Aralık 1988 günü A. Ü. Veteriner ve Ziraat Fakültesi Konferans Salonunda düzenlenen bir törenle kutlandı. Seçkin davetliler, öğretim üyeleri ve yardımcıları ile öğrencilerin katıldığı törenin açılış konuşmasını A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Sayın Ferruh DİNÇER yaptı.

Törenimizi onurlandıran konuklarımızdan A.Ü. Rektörü Prof. Dr. Sayın Necdet SERİN; Türk Veteriner Hekimler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Sayın M. Yücel AKINCI; Tarım Orman ve Köy-işleri Bakanlığı Müsteşarı Sayın Mustafa KETEN; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşar yardımcısı Dr. Sayın Abdurrahman KOÇER, günün anlam ve önemini; öğrencilerden Hasan BİLGİLİ de öğrenci dileklerini belirten birer konuşma yaptılar.

Bu arada çeşitli nedenlerle törenimize katılmayan, ancak 146. öğretim yılımızı kutlayan çok sayıda telgraf ve tebrik mesajları alınmıştır.

TELGRAF ve MESAJLAR

Sayın Cumhurbaşkanımız Kenan EVREN çalışmalarını nedeniyle törenimize katılamamışlar, ancak sözlü olarak sağlık ve başarı dileklerini lütfetmişlerdir.

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen törene davetiniz için teşekkür ederim. Bu mutlu gün dolayısıyla çok değerli hizmetlerde bulunan ve kendilerine plaket sunulan sayın Dekanları ve Öğretim üyeleriniz ile Veteriner hekimlerinizi ve tüm öğrencilerinizi tebrik ediyor, başarı dilekleriyle sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yıldırım Akbulut
TBMM Başkanı

Nazik davetiniz için teşekkür ederim. Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılında sizleri candan kutlar plaket alan öğretim üyelerini bu mutlu günlerinde tebrik eder, başarılarınızın devamını temennisiyle selam ve muhabbetlerimi sunarım.

Turgut Özal
Başbakan

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı münasebetiyle düzenlediğiniz tören için nazik davetinize teşekkür ederim. Önceden plânlanmış programım nedeniyle katılamıyorum.

Bu mutlu gününüzde uzun yıllar fakültenize emeği geçen dekanları ve akademik kariyer yapmış olan mensuplarınızı kutlar, en iyi dileklerimi sunarım.

Nurettin Ersin
Cumhurbaşkanlığı
Konseyi Üyesi

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılı nedeniyle yapılacak törene vaki davetiniz için teşekkür ederim.

Dünya çapındaki birçok başarılarıyla tıp tarihinde onurlu bir mevkie sahip bulunan ve haklı bir gururla 146. yılına ulaşan Türk Veteriner Hekimliğinin bu mutlu gününde, yarınlarımıza daha birçok büyük ve olumlu katkılar sağlayacağına yürekten inandığım Veteriner Hekimlerimizi, şahsınızda en iyi ve en içten dileklerle kutlar, sevgilerimi sunarım.

Sedat Celasun

Cumhurbaşkanlığı
Konseyi Üyesi

Planlı faaliyetlerim nedeniyle Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yıl dönümü tören ve kokteyline maalesef katılamıyacağım. Nazik davetiniz için teşekkür eder, hizmet plaketi almaya hak kazanan mensuplarınızı en iyi dileklerle kutlarım.

Necip Torumtay

Orgeneral Genel Kurmay Başkanı

Türk Veteriner Hekimlerinin 146. Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı törenlerine davetiniz için teşekkür eder, en iyi dileklerle saygılar sunarım.

Mehmet Yazar

Devlet Bakanı

Nazik davetiniz için teşekkür ederim. Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen törenin mutluluk içinde geçmesini temenni eder, şahsınızda camianıza değerli hizmetler vermiş olan üyelerinizi de kutlar, en iyi dileklerle saygılar sunarım.

Kazım Oksay

Devlet Bakanı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle göndermiş olduğunuz nazik tören davetine teşekkür ederim. Bu mutlu günde Fakültenizin değerli personelini şahsınızda içtenlikle kutlar çalışmalarının devamını dilerim. Ayrıca fakülteye büyük hizmetlerde bulunmuş üyelerinize plaket verilmesi, fakülteniz adına takdire şayandır. Bu vesileyle size, değerli öğretim üyeleri ve konuklara sevgi ve saygılar sunarım.

Ercan Vuralhan
Millisavunma Bakanı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Veteriner Fakültesinin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı münasebetiyle düzenlenen merasime davetiniz için teşekkür eder, en iyi temennilerimi ve saygılarımı sunarım.

Hasan Celal Güzel
Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yıl, Fakültemizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen törene nazik davetiniz için teşekkür eder, şahsınızda bu günleri kutlar, saygılarımı sunarım.

Kurtcebe Alptemoçin
Maliye ve Gümrük Bakanı

Nazik davetinize teşekkür ederim. Veteriner Hekimliğinin 146. yılında sizi ve şahsınızda camianızı gönülden kutlar, selam ve saygılarımı sunarım.

Nihat Kitapçı
S.S.Y. Bakanı

Çok arzu etmeme rağmen meclis çalışmalarım nedeniyle aranızda bulunamamanın üzüntüsü içindeyim. Nazik davetinize teşekkür eder, Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılını en içten dileklerle kutlar, başarılarınızın devamını temennisi ve misafirlerimize selamlar saygılar sunarım.

Hüsnü Doğan
Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Veteriner Fakültesinin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı dolayısı ile tertiplediğiniz törene davetinizden dolayı teşekkür ederim. Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasında çok önemli yeri bulunan veteriner hekimlerine ve onları yetiştiren değerli müessesenize ve ilim adamlarınıza başarılar dilerim. Saygılarımla.

Süleyman Demirel
Doğruyol Partisi Genel Başkanı

Çağrınızı aldım. Nazik davetinize teşekkür ederim. Katılamadığım için üzgünüm şahsınızda tüm katılanlara saygılarımı sunarım.

Cevdet Selvi
SHP Genel Sekreter Yardımcısı
Eskişehir Milletvekili

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılı münasebetiyle 23 Aralık 1988 günü düzenlenen tören ve verilecek kokteyl için göndermiş olduğunuz davetiyeleri almış bulunuyorum.

Ancak söz konusu tarihte yurt dışında olacağımdan maalesef bu anlamlı günde aramızda bulunamayacağım. Nazik davetiniz için tekrar teşekkürlerimi sunar, Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yılı ve Fakültenizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılını en içten dileklerle kutlarım.

Saygılarımla.

Giorgio Franchetti Pardo

Bütçe kapanış görüşmeleri nedeniyle yıldönümü kutlama törenine katılamıyacağımı bildirir, saygılar sunarım.

Mustafa Bozkurt
Aydın Milletvekili

Türk Veteriner Hekimliği'nin 146. ve Veteriner Fakültesi'nin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen tören ve kokteyle davetiniz için teşekkür ederim. Rahatsızlığım nedeniyle katılmam mümkün olamayacaktır. Sizi ve Türk Veteriner Hekimliği camiasını gönülden kutlar, başarılı nice yıllar dilerim.

Saygılarımla.

Prof.Dr. A. Yüksel Bozer
Rektör

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen törene ilişkin davetinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Prof.Dr. Hurşit Ertuğrul
Rektör

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı münasebetiyle düzenlenen törene, nazik davetiniz için teşekkür eder, tebriklerimle iyi dileklerimin kabulünü rica ederim.

Prof.Dr. Nihat Bayşu
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü

Çok nazik ve onur verici bir incelikle hazırladığınız 40. yıl plaketi eski bir dekan olarak şahsıma da vermeyi programlamanızdan dolayı son derece mutluym. Teşekkürlerimi sunarım. Ne varki tekrar olarak Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinin aynı mealde hazırladığı kutlama programında bulunmak zorundayım. Bu nedenle töreninize çok istememe rağmen katılamıyacağımdan

üzgünüm. Başta sizi, emeği geçenleri, camiamızı kutlar, başarılarınızın devamlılığını diler, saygılar sunarım.

Prof.Dr. Nihat Bayşu
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü

Değerli şahsınızda Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yılını kutlar Veteriner Hekim ve öğrencilerimize en içten başarı dilerklerimi sunarım.

Prof.Dr. Tarık Somer

Nazik davetinize teşekkür ederim. Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yıl dönümünü kutluyor camianızın tüm değerli mensuplarına sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Op.Dr. Ergun Özdemir
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşarı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Veteriner Fakültesinin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılını candan kutlar meslek camianızın bugüne kadar gösterdiği üstün başarılarınızın devam edeceğinden emin olarak saygılarımı sunarım.

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesine katılımının 40. yılı nedeniyle düzenlenen törene Ankara dışında görevli olmam dolayısı ile katılamamanın üzüntüsü içersindeyim. Şahsınızda tüm öğretim üyesi arkadaşlarımla bu mutlu gününü kutlar saygılar sunarım.

Prof.Dr. Ersin İstanbulluoğlu
Koruma ve Kontrol Genel Müdürü

146. Kuruluş yıl dönümünü kutlar, saygılar sunarım.

Prof.Dr. Turgut Özgüden
Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Dekani

Bu mutlu günümüzde plaket alan sayın Dekanlarımıza ve hocalarımıza sağlık ve mutluluklar diler, başta siz olmak üzere fakültenizin tüm mensuplarına en iyi dileklerimi sunarım. Saygılarımla.

Prof.Dr. Şendoğan Gülen
FÜ Veteriner Fakültesi Dekanı

Türk Veteriner Hekimliğinin 46. yılı nedeniyle tertiplediğiniz törene katılamadığım için üzgünüm. Bu özel günde bizlere hizmet veren değerli dekanlarımızı ve öğretim üyelerimizi şahsımızda tebrik eder saygılarımın kabulünü arz ederim.

Prof.Dr. Metin Timur
Akdeniz Üniversitesi, Eğridir Su
Ürünleri Yüksek Okulu Müdürü

Takdire değer 146. yıl etkinliklerinize aynı gün İzmir Veteriner Hekimler Odasının düzenlediği törende konferansçı olarak görevlendirildiğim için katılamıyorum. Nazik ve kadirşinas davetiniz için teşekkür eder, hizmet plaketine lâyık görülmeğe engin mutluluk ve onur duyduğumu Fakültemizin değerli mensuplarına duyurmanız dileğiyle tüm meslektaşlarımın 146. yılını içtenlikle kutlar, saygılar sevgiler sunarım.

Prof.Dr. Hüseyin Saim Kendir

Nazik davetinize teşekkürler eder, törene katılamıyacağımı bildiririm. Candan tebriklerimle.

Prof.Dr. Tayip Çalışlar

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültemizin 40. yılı nedeniyle tertiplediğiniz törene önceden planlanmış teftiş görevim dolayısıyla katılamadım. Özür dileyerek nazik davetinize çok teşekkürler eder, sizleri kutlar, memleketimize ve milletimize hayırlar getirmesini dilerim.

Fehmi Yalçınkaya
GATA Mikrobiyoloji Uzmanı. Vet. Hekim Kd. Alb.

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Fakültenizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılı münasebetiyle düzenlemiş olduğunuz törene daha önce tesbit edilmiş olan hizmet programı sebebiyle Ankara dışında olacağımdan katılamıyacağımı üzüntü ile belirtmek isterim. En halishane duygularla toplantınızın ülkemiz mesleğiniz ve fakülteniz için hayırlı olmasını diler saygılarımı sunarım.

Cemalettin Parçalı
Et ve Balık Kurumu Genel Müdür Yardımcısı

Nazik davetinize teşekkür ederim. Yoğun çalışmalarım nedeniyle aranızda bulunamıyorum. Başarılarınızın devamını diler şahsımızda size ve tüm görevli misafirlere selam ve saygıları sunarım.

Zehra Belenoğlu
Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı
Özel Kalem Müdürü

Türk Veteriner Hekimliği mesleğinin 146. yılını kutlar Veteriner Hekimlik camiasına mutluluk ve esenlikler dileriz.

Rhone Merieux

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. ve Veteriner Fakültesi'nin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. yılını şahsımızda kutlar, meslektaşlarımıza başarılar diler, saygılar sunarım.

Feridun Adahan
Adak Limited Şirketi

TÜRK VETERİNER HEKİMLİĞİNİN 146. ve VETERİNER
FAKÜLTESİ'NİN ANKARA ÜNİVERSİTESİ'NE KATILISHININ
40. YILI TÖRENİ

23 ARALIK 1988

Dekan Prof. Dr. Ferruh DİNÇER'in Açış Konuşması

**Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı
Prof.Dr. Ferruh DİNÇER'in Konuşması**

Geçmişini bildiğimiz ölçüde geleceğe yönelik planlarımıza umutla bakar ve güven duyarız. Yapılmış hataların tekrarından kaçınır ve doğruyu ararız. Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yılında ancak dünyaya bakarak günümüzü değerlendirebiliriz.

İnsanlık tarihinin en büyük felaketlerini doğuran salgın hayvan hastalıklarının önlenilebileceği ancak 1762'de Fransa'da dünyanın ilk

veteriner okulunun açılmasından sonra anlaşılabilmiştir. O tarihlerde Avrupa'da geniş topraklara sahip olan Osmanlı Devleti bu olayı görememiş, 80 yıllık gecikme ile 1842'de, Askerî Veteriner Okulu açılabilmiştir. Osmanlı Devleti'nin çöküşündeki temel nedenlerden biri de bu gecikme olmuştur.

Büyük Kurtarıcı Atatürk'ün belirlediği topyekûn kalkınma modelinde tarım ve hayvancılık bir bütünlük içinde ele alınmış, sağlıklı bir uygulama ile amaçlanan hedefe ulaşılmıştır. Bir yandan çağdaş anlamda veteriner hekimlik eğitimi görmüş insan gücü yetiştirilmiş, diğer taraftan Tarım Bakanlığı ile sıkı bir işbirliği gerçekleştirilmiştir.

İkinci Dünya Savaşının acılarını derinden yaşayan Avrupa ülkelerinde savaş sonrasının nüfus artışı, hayvansal kökenli gıda maddelerinin tüketimini etkilemiş, üretici daha verimli hayvan, tüketici daha bol ve sağlıklı ürün talebinde bulunmuştur. Bu durum veteriner hekimlik eğitim ve öğretiminde daha bilimsel ve uygulamaya dönük bir sistem arama çabalarını ve mezuniyet sonu uzmanlaşmayı gündeme getirmiştir. Bu ortamda 1946'da Ankara Üniversitesi kurulmuş, 1948'de Veteriner Fakültesi de bünyesine alınmıştır. Fakültede, kürsü sistemine geçiş ve ders programlarının Batı ölçüsünde ele alınışı ile yenilikler yapılırken, Tarım Bakanlığında da reorganizasyon çalışmaları başlatılmıştır. Ne var ki, bu olumlu gelişmeler içinde, tarımdaki bütünlük ilkesi bozularak bitkisel üretime gereğinden çok ağırlık verilmiştir.

Hayvansal gıda maddeleri biyolojik değeri yüksek olan hayvansal proteinin kaynaklarıdır. Dinç , yaratıcı ve güçlü nesiller yetiştirmede temel alınan koruyucu sağlık politikalarının başarıya ulaştırılmasında sağlıklı gıda, yeterli ve dengeli beslenme ön koşul olarak görülmektedir. Bu da ancak ve özellikle hayvansal protein kaynaklarının korunması, artırılması, sağlıklı ve kontrollü biçimde tüketime sunulması ile sağlanabilmektedir. Çağdaş Batı Ülkelerinde bu amaçla veteriner hekimler görevlendirilmişlerdir.

Dünya Sağlık Örgütü (W.H.O) ve Gıda-Tarım Organizasyonu (F.A.O) gibi uluslararası kuruluşlara göre veteriner hekimlik tarım ve sağlık alanına eşit düzeyde hizmet sunabilen, hem ekonomik kalkınmaya, hem de koruyucu hekimliğe önemli katkılar yapabilen bir meslektir. Günümüzde hayvanlardan insanlara geçen 200'ü aşkın zoonotik hastalık önlenmedikçe, hayvansal protein kaynakları artırılıp korunmadıkça, bu kaynaklardan sağlanan gıda maddelerinin üretiminden

tüketimine kadar olan aşamalarda sağlık kontrolleri yapılmadıkça koruyucu hekimlikte başarı sağlanamayacağı gibi, hayvancılık sektörünün makro ve mikro düzeydeki ekonomik sorunları da çözülemeyecektir.

Bunun içindir ki, FAO ve WHO gibi uluslararası kuruluşlar tarımda hayvancılığın ağırlığının korunmasına özen gösterilmesini ısrarla belirtmişlerdir. Ne var ki, bizde bu önerilere iltifat edilmeyerek 1950'lerde bitkisel üretim için sağlanan özendirici olanaklar meraların tahribine yolaçmış ve bugün sıkıntısı çekilen milyonlarca ton kaba yem açığı belirlemiştir. Bu acı gerçeğin etkisiyle Yeni Anayasamızın 45. Maddesinde Devlete, tarım arazisi ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek görevi verilmiştir.

Planlı kalkınmanın başladığı 1960'lardan itibaren hayvancılığımızın gelişmesi yönünde çabalar öngörülmüştür. Yüksek verimli ırklar ve bunların melezleri ile ıslah çalışmaları, daha iyi bakım, beslenme ve sağlık kontrolü sonu yerli hayvanlarımızın verimlerinde artış amaçlanmıştır. Bunu gerçekleştirmek için İkinci Beş Yıllık Planda 1972 yılı için veteriner hekim ihtiyacı 2500 olarak belirlenmiştir. İkinci Veteriner Fakültesi'nin 1970'de Elazığ'da açılışı daha sonra İstanbul ve Bursa Veteriner Fakülteleri ile bu sayının dörde çıkarılışı plan espirisine uygun düşmüştür. Veteriner Fakültelerinde ders programları yenilenmiş, veteriner hekim arzı artmıştır. Bu dönemlerde fakültelerimiz ile ilgili bakanlıkların ilişkileri, arzulanan düzeyde olmamışsa da hiç bir zaman kesilmemiştir.

Yeterli sayıda veteriner hekimlerle plan hedefleri doğrultusunda hizmet amaçlanırken, önce 1983'te 183 sayılı KHK, sonra bunu değiştiren 3161 sayılı yasa ile 1985'de Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığında reorganizasyona gidilmiştir. Görünür amacı kamu hizmetlerini etkinleştirmek, hizmet dağınıklığını gidermek, hizmet maliyetini azaltmak olan bu değişiklikte tarım ve hayvancılık hizmetleri üç genel müdürlükte toplanmıştır. Bu sistemin olumlu-olumsuz sonuçları ortadadır.

Fakültemize Dekan olarak atanmamdan sonra geçen kısa süre içinde birçok meslektaşımın görüşmelerimde izlenimlerimi özet olarak aktarmayı meslekî ve bilimsel bir görev kabul ediyorum.

Genel kanı odur ki, veteriner hekimler, ziraat mühendisleri, fakülteler ve meslekle ilgili bakanlıklarla son yıllarda arzulanan ölçüde bir diyalog gerçekleştirilememiştir.

Bilimsel araştırmaların hızla arttığı, sonuçların anında alana aktarılabilirdiği ve planlı kalkınmada hedefe ulaşmanın amaçlandığı, özet olarak transformasyonun gündeme geldiği bir döneme girilmiştir. Bu ortamda, ölkemiz tarım ve hayvancılığı konusunda yapılacak işbirliği yerine, Cumhuriyet tarihimizde görölmeyen bir diyalog kopukluğu için- de kararların alınması dikkat çekici ve endişe vericidir.

Hayvan sağlığı, üretimi ve ıslahı birbirini tamamlayan faaliyet alanlarıdır. Nitekim veteriner faköltelerindeki eğitim öğretim programlarında da bu entegrasyon vardır. Veteriner mesleğinin yalnız hastalıkların tedavisi ve hayvan sağlığının korunması ile sınırlı görölemeyeceği aşıkârdır. Hızlı kalkınma çabaları içindeki ölkemizde meslektaş, meslek kuruluşları, eğitim-öğretim kurumları sanayi sektörü ve icra organları arasındaki işbirliği kaçınılmazdır. Halen Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu tarafından desteklenen ve Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı ve Faköltemizin işbirliğinde yürütölen proje ile yine AET'nin desteklediği ve Bakanlığımız ile Faköltemizin ortaklaşa yürüttükleri proje, arzulanan işbirliğinin olumlu örnekleridir.

Çağdaş anlamda ve uluslararası düzeyde eğitim yaptırmak, yetişkin elemanlarla üreticiye etkin ve yaygın bir hizmet sunabilmek için sorunların tespitinde ve çözümünde uyum ve anlayışın yaratılması hepimizin görevi olmalıdır.

Veteriner fakölteleri'nin dekanları olarak toplanıp ders programlarında AET ve diğer Batı ölkelerine uymak amacı ile ancak, ölkemiz özelliklerini dikkate alarak değişiklik çalışmalarını başlattık. Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi de benzer bir çalışma ile veteriner hekimlerin yasal, teknik ve idarî yetki ve sorumluluklarını saptamış ve buna göre örgütlenme modelini geliştirmiştir. Tarım Orman ve Köyişleri sayın Bakanı ve diğer üst düzey yöneticileri ile görüşmelerimde Bakanlığın da AT'na entegrasyon için yoğun bir çalışma içinde bulunduğunu öğrendim. Büyük fedakârlıklar ve özverili çabalar ile ortaya çıkarılan bu çalışmaların karşılıklı işbirliği çerçevesinde, fikir alışverişi içinde sonuçlandırılması umudumuz ve dileğimizdir. Böylesi, hem emeklerin kaybını önleyecek hem de AT ve Batı standartlarına yaklaşımda hataları en aza indirecektir.

Bilindiği gibi Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna tam üyelik için yaptığı başvurusu sonunda kapılar aralanmıştır ve ikibinli yıllarda tam üyelik sözkonusudur. Topluluğun üye ölkeler arasında sınırları kalkmış bir serbest ekonomi, alabildiğine serbest dolaşım ve bunun sonucu

doğacak rekabet ortamı veteriner hekimliğin hemen tüm çalışma alanlarını etkileyecektir. Kısacası hayvan sağlığı ile insan sağlığını koruma alanlarında AT ülkelerinde asgari müşterekler aranacaktır. O halde veteriner hekimlik alanlarının tamamını elden geçirme zarureti vardır. Hayvansal üretimdeki yeni teknolojiye ve topluluğun üye ülkelerindeki hızlı gelişmeye ayak uydurabilme sözkonusudur. Bu ise ancak sektör-icra-örgüt-sanayi-veteriner fakülteleri-meslek kuruluşları arasında üye ülkelere benzer bilimsel, fonksiyonel ve sektörel bazdaki işbirliği ile mümkün olabilecektir. AT ülkelerinde topluluğun bünyesine dahil pazarlarda 1992'ye kadar tüm kontrollerin kaldırılması öngörülmektedir. Dolayısıyla evcil hayvanların ortaklaşa pazarlanması veya ortaklık için de serbest canlı hayvan hareketlerinin gerçekleşmesi sözkonusudur. Bunun sonucu sağlığa zararlı maddelerin ve bir kısmı insanlarda da hastalık meydana getirebilen bulaşıcı hastalık etkenlerini taşıyan hayvanların serbestce dolaşmasına yol açılmış olacaktır. Bruselloz ve tüberküloz gibi hastalıkların eradikasyonu için daha çok çaba ve para harcanacaktır. Tüm bunlar dikkate alınarak kendi aralarında dış satım yapan AT ülkeleri müşterek yasal dayanak ve metotlarla gerekli kontrollerin yapılmasını garanti etmek zorunda kalacaklardır. Buraya kadar olanlar daha çok bakanlık ve sektörü ilgilendiriyor.

Toplulukta sınırlar açılıp engeller kaldırılınca veteriner hekimlerin AT ülkelerinde serbestçe çalışıp klinik açma olanağı doğacaktır. Bu nedenle üye ülkelerde veteriner hekimlik eğitim-öğretim kuruluşları, eğitim programlarını ve fonksiyonlarını karşılaştırarak değerlendirmeye ve müfredatın asgari koşullarını saptamaya başlamışlardır. Türkiye de bu durumla karşı karşıyadır. Veteriner fakültelerimiz bu ortak kuralları göz önünde tutarak, ders programlarını değiştirmek kararını almış ve çalışmaları başlatmış bulunmaktadır. Eğitici ve araştırmacılar olarak bilgi patlamasına uymak, gelişmeleri günü gününe izlemek, yeni teknoloji ile yoğurup öğrenciye aktarmak durumundayız. Geleceğin genç veteriner hekimleri ise bu bilgileri özümlemek zorundadır.

F.A.O. ve WHO'ya göre veteriner hekimlik temel sağlık hizmetlerinde koruyucu hekimliğin tüm metot ve kurallarına sahip olmakla halk sağlığına da değerli katkılarda bulunan bir meslektir. Tüm dünyada ve Ülkemizde veteriner hekimlerin tıp tarihine geçmiş halk sağlığı hizmetleri vardır. Difteri ve tetanoz toksinini bulan, konserve zehirlenmelerine yol açan botulismus'u tespit eden, kan naklini ilk kez uygulayan, spinal anesteziyi, deri altı enjeksiyonu, bandajsız kırık tedavi

metotlarını bulan ve ilk uygulayan veteriner hekimlerdir. BCG'nin Guerin'i veteriner hekimdir. Ülkemizde 1893'de açılan Bakterioloji Kurumunda hekim ve veteriner hekimlerin birlikte başlattıkları çalışma ve araştırmalar hiç kesilmeden zamanımıza kadar gelmiştir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında Hıfzıssıhha başta olmak üzere çeşitli birimlerde veteriner hekimlerin faaliyeti yanında son yılların en ürkütücü hastalıklarından biri olarak kabul edilen AIDS'in teşhisinde çok önemli görülen doğrulama merkezlerinden birinin de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın önerisi ile Fakültemizde kurulması; aynı şekilde, kamuoyu gündemindeki halk sağlığı sorunlarından biri olan hormonlu et konusunda, Fakültemizde gerekli kontrolleri yapabilecek en modern laboratuvar ve uzmanların bulunması güven ve gurur vericidir. Bunlar veteriner hekimsiz koruyucu hekimlik düşünülmemeyeceğinin somut örnekleridir. Bu nedenle veteriner hekimler dünyanın her yerinde sağlık sınıfı içinde yer almaktadır. İlgili Bakanlıkca hazırlanmakta olan yasa da bunun dikkate alınması, AT'na giriş arifesinde ve topluluğun kural-larına entegrasyonda önemli bir dayanak sağlayacaktır.

Mesleğimizin geleceği, yetiştireceğimiz gençlerimizin ellerine bırakılacaktır. Onları dikkatle ve özenle yetiştirmek, çağdaş bilim ışığında eğitmek başlıca görevimizdir. Ülkemiz genelindeki sorunlar yanında öğrenci olarak ne denli güçlükler içinde bulduklarını biliyoruz. Zaman içinde, mevzuatın ve bütçenin sınırları ölçüsünde sorunların üstesinden gelmeye azimliyiz. Türk gencine uygarlık düzeyine ulaşmış, onu aşmayı öğütleyen Atatürk'ün ilkeleri uyarınca ve inkılâplarından ödün vermeksizin, yetişmeniz için gerekeni yapmaktan çekinmeyeceğiz.

Bugün Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yılında Fakültemizin Ankara Üniversitesi'ne katılımının da 40. yılını kutluyoruz. Üniversiteye katılışa öğrenci olup da sonradan Fakültemizde profesörlüğe yükseltilen ve 1948-1949 yılından bugüne kadar dekanlık yapmış değerli öğretim üyelerimizden hayatta kalanlara, bu arada Yüksek Ziraat Enstitüsü döneminden beri aktif görevi sürdüren en eski iki idarî personelimize de plaket vermeyi amaçladık. Çok değerli hizmetler vererek aramızdan ayrılan bu çerçevedeki Dekanlarımızdan Prof. Dr. Selâhattin Nejat YALKI, Prof. Dr. Selâhattin BATU, Prof. Dr. Macit ERKOL, Prof. Dr. Latif BERKMEN, Prof. Dr. Hasan BAŞKAYA, Prof. Dr. Sabri DOĞUER, Prof. Dr. Selâhattin GÜRTÜRK ile öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Mahmut AKKILIÇ, Prof. Dr. Mehmet Zeki DOĞANELİ, Prof. Dr. Talat KONUK, Prof. Dr. İlhan ÖZER ile Prof. Dr. Bahir ÖZGENCİL'i ve ayrıca bugüne dek kaybettiğimiz tüm akademik ve

idari personelimizi rahmetle anıyoruz. Plaket alan değerli üyelerimizi şahsen ve tüm akademik ve idari personelimiz adına yürekten kutluyorum. Bize katkıda bulunan kurumlara ve bu törenin ve gecemizin düzenlenmesinde büyük emek veren kıymetli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Törenimizi onurlandırdığınız için sizlere de teşekkür ve saygılarımızı sunuyorum.

Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet SERİN'in Konuşması

İnsanlık tarihinin en eski mesleklerinden biri de veteriner hekimliktir. Uygarlığın doğup gelişmesinde ateş ve yazı kadar hayvanın evciltirme olayı da önem taşımaktadır. Denebilir ki, hayvan varlığı tarih boyunca her toplumda insanın zenginlik kaynağı, sağlığının garantisi, ekonomik güçlülüğünün ve eģemenliğinin simgesi olmuştur. Yüzyıllarca alış-verişte para yerine hayvanlar kullanılmıştır. İlk paralarda ise paranın değeri, üzerindeki hayvan başı ile ölçülmüştür. Esasen bugün ekonominin temelini teşkil eden, kapital de sığır başı anlamındaki capitus'tan türetilmiştir. Hiç kimse zenginlik, sağlık ve ekonomik güçlülüğünü kaybetmek istemez. Bu nedenle, dünyanın her yerinde ve her çağda insanoğlu bu üç güçlülüğün kaynağı olan hayvan varlığını ko-

rumaya büyük özen göstermiş, veteriner hekimlik de bir meslek olarak bu ortamda doğup gelişmiştir. Konuya bir ekonomist ve uluslararası iktisatçı olarak baktığımda diyebilirim ki, hangi ülke hayvan varlığının değerini bilmişse o ülke gelişmiştir ve orada veteriner hekim toplumun en saygın bireyleri arasında yerini almıştır. Çünkü bu ülkelerde hayvancılık sektörü toplumun sağlık ve refahına yönelik önemli fonksiyonları yüklenmiş, bu fonksiyonların teknolojik ve ekonomik verimliliklerinin artırılmasında veteriner hekime güvenilmiştir.

Kurtuluş Savaşından hemen sonra 1923'de İzmir'de toplanan I. İktisat Kongresinde hayvancılık sorunlarının önemle ele alınması, kararların uygulanması ve takibi için veteriner teşkilâtının görevlendirilişi, yetiştiricilik ve salgın hayvan hastalıkları için uluslararası kuralları içeren kanunların çıkarılışı ve yine çağdaş bilim ve teknolojiyi transfer edip, onu ulusal çıkarlarımız doğrultusunda kullanacak meslek ve bilim adamı yetiştirmek amacı ile Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde modern bir Veteriner Fakültesi'nin açılışı, hayvancılık ve veteriner hekimliğin ülkemizde de önemle ele alınan konular arasında olduğunu göstermektedir.

İçinde bulunduğumuz bu binaların yapımından sonra Cumhuriyet'in 10. yılında, 30 Ekim 1933'de, zamanın Başbakanı İsmet İnönü tarafından açılan Yüksek Ziraat Enstitüsü Cumhuriyetimizin anıt eseri olarak Türk ilim ve irfanına hizmet etmiştir. Bu eğitim kurumunun adında "enstitü" kelimesi bulunmakla beraber, aslında bir "üniversite" görünümündedir. Yerleşimi, yönetimi, bağlı birimleri ve görevleri ile modern bir üniversitenin işlevini yüklenmiştir. İstanbul'da 31 mayıs 1933'de "Darülfünun" yerine kurulan İstanbul Üniversitesi'nin teşkilatında olduğu gibi rektörü, fakülteleri, dekanları, yönetim kurulları ve senatosu vardır. Denebilir ki, bu enstitü Atatürk'ün gerçekleşmesini amaçladığı üniversite reformunun Anadolu'daki uzantısı ve tatbikatıdır. Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün bir parçası olarak Veteriner Fakültesi de öğretim kadrosu ve öğrencileri ile çağdaş bilim, kültür ve teknoloji meşalesini yurt sathına taşımıştır. Veteriner Fakültesi'nin 1948'de Ankara Üniversitesi'ne katılışına kadar geçen 15 yıl içinde altısı ordineryüs profesör olmak üzere 55 akademik yükseltme gerçekleştirilmiş, kadrolu öğretim elemanı 16'dan 34'e ulaşmış, 771 mezun verilerek ülkemiz veteriner hekim açığının giderilmesine çalışılmıştır.

Bilindiği gibi, Ankara Üniversitesi 1946'da kurulmuştur. O yılın yani 1946 yılının Hükümet Programında Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün Ankara Üniversitesi içine alınacağı kaydedilmişse de bunun gerçekleş-

mesi 30 Haziran 1948 tarihli 5234 sayılı Kanun ile mümkün olmuştur. Böylece Veteriner Fakültesi 1948-1949 öğretim yılından itibaren Ankara Üniversitesi'ne katıldı. Bugün Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yılı ile birlikte Fakültemizin Üniversitemize katılışının 40. yılını da kutluyoruz. Katılıştaki Veteriner Fakültesinde dördü ordinaryüs olmak üzere 16 profesör, üç doçent, sekizi doktoralı 14 asistan ile 420 öğrenci vardı. Kırk yıl sonra bugün 41 profesör, 18 doçent, 13 yardımcı doçent, sekizi doktoralı 65 araştırma görevlisi ve beş okutman ile üç uzman bulunmaktadır. Bu kırk yıl içinde Veteriner Fakültesinde 99 profesör, 143 doçent, 41 yardımcı doçent ve 159 doktor olmak üzere toplam 442 akademik yükselme gerçekleşmiştir. Ayrıca 500'e yakın veteriner hekimin uzmanlık eğitimi yapıp diploma alması sağlanmıştır.

Birçok bilimsel araştırma ve binlerce bilimsel yayın yapılmıştır.

Veteriner Fakültemizde halen A ve B şubelerinde eğitim-öğretim sürdürülmektedir. Böylece kendi içinde ikinci bir fakülte var demektir. Ankara Üniversitesinde en yüksek öğrenci maliyeti Tıp ve Veteriner Fakültelerimizde görülmektedir. Bu durum dikkate alındığında Veteriner Fakültesi'nin yarattığı ikinci fakülte imkânının Devletimizi ve Milletimizi ne büyük bir malî külfetten kurtardığı anlaşılacaktır. Büyük bir özveriyle bu olayı gerçekleştiren öğretim elemanlarına teşekkür ediyorum ve tüm ilgililerin bu durumu takdir edeceklerini umuyorum. Bugün 1083 öğrencisi olan Veteriner Fakültesinden 40 yılda 278 askerî ve 281'i kız 3190 sivil olmak üzere toplam 3468 öğrenci veteriner hekim diploması almıştır. Böylece Üniversitemize katılmadan önce 1933-1948 arası mezun olan 771 öğrenci ile memleketimize 4239 veteriner hekim kazandırılmıştır. Rakamlar genellikle çabuk unutulur. Ancak kırk yıl gibi kısa bir sürede 500'e yakın bilim adamı, bir o kadar uzman ile yaklaşık 3500 veteriner hekim yetiştiren bir kurumun başarısı hafızalarda yer edebilecek niteliktedir.

Veteriner Fakültesi'nin Ankara Üniversitesi'ne katılımı ile eğitim-öğretim, kadro ve bilimsel araştırmalar açısından geniş imkânlar sağlanmıştı. Ancak, Fakültemiz öğretim üyeleri de çalışma disiplini ve yönetim deneyi ile Üniversitemiz Yönetim Kurullarına ve Senatosuna büyük katkıda bulunmuşlardır. Genç bir üniversitenin karşılaştığı güçlüklerin giderilmesinde bu öğretim üyelerimiz büyük rol oynamışlardır. Veteriner Fakültemizin Rektörlüğümüz ve diğer fakültelerle gerçekleştirdiği diyalogun daima yapıcı, geliştirici sonuçlar doğurduğunu, bunun bugün de böyle olduğunu memnuniyetle belirtmek isterim. Ve-

teriner Fakültemiz Üniversitemize katıldıktan sonra devamlı bir gelişme göstererek, kendisine sağlanan olanakların karşılığını yalnız Ankara Üniversitesi için değil, fakat ülke düzeyinde millet ve memlekete de vermiştir. Tarım Bakanlığı ile yapılan işbirliği sonu hayvan ırklarımızın ıslahında, hastalıklarının önlenmesinde, verimlerinin artışıında büyük mesafe kaydedilmiştir. Özellikle salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıklarının teşhis, tedavi ve önlenmesinde başarılı sonuçlar veren aşı serum ve biyolojik madde gibi müstahzarlar üretilmiştir. Sağlık Bakanlığı bünyesinde de halk sağlığı yönünde koruyucu hekimlik açısından katkılar sağlanmıştır.

Ülkemizde ikinci veteriner fakültesi'nin açıldığı 1970 yılına kadar bu alanda meslek ve bilim adamı yetiştirme, araştırma, inceleme ve uygulama görevini Veteriner Fakültemiz yüklenmiş ve az önce verdiğim rakamlardan anlaşıldığı gibi başarılı sonuçlar almıştır. Bugün mevcut diğer altı veteriner fakültesinin öğretim üye kadrosunu kendi içinden vermiştir. Fakültemizde öğretim üyesi olduktan sonra 55 profesör ve doçentimiz bu fakültelerin yerleşik kadrolarında görev almışlardır. Ayrıca, hemen her öğretim üyemiz, en az bir yarıyıl olmak üzere yeni açılan veteriner fakültelerinde görev yapmışlardır. Bu katkıyı büyük bir özveriyle bugün de sürdürmektedirler.

Günümüzde, gelişmiş ülkelerin üniversiteleri de teknolojiye ulaştıkları hızlı gelişim ve değişime ayak uydurmada finansman güçlüğü ile karşılaşmakta, çözümünü ulusal ya da uluslararası kuruluşlarla işbirliğinde aramaktadırlar. Veteriner Fakültemiz bu alanda yoğun çaba harcamıştır. Yurt içinde TÜBİTAK, Üniversitemiz Araştırma Fonu ve çeşitli bakanlıkların desteği ile önemli bilimsel araştırmalar gerçekleştirmiştir. Yurt dışından 1950'lerde Nebraska Üniversitesi, 1960'larda Berlin Hür Üniversitesi ve A.B.D. Wisconsin Üniversitesi, 1970'lerde Hannover Veteriner Yüksekokulu ve 1980'lerde Edinburg Üniversitesi ile karşılıklı işbirliği çerçevesinde proje anlaşmaları gerçekleştirilmiştir. Böylece Devletimizin bütçesine yük olmadan, Fakültemizin hemen tüm öğretim elemanları yurtdışına çıkıp yenilikleri izleyip aktarmışlar, gençlerimiz doktoralarını yurtdışında yapmışlardır. Bu yollarla, ülkemiz hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği açısından önemli problemlerin çözümü sağlanırken, araştırmalarda gerekli alt yapı ve modern donanım malzemesinin başlıca yoluyla transferi yapılmıştır. Fakültemizin öğretim üyeleri yurtdışındaki yayınları ve çeşitli üniversitelerdeki kürsüleri ve verdikleri dersleri ile bilimsel erklerini uluslararası düzeyde de kabul ettirmişlerdir. İftiharla söyleyebilirim ki,

Veteriner Fakültemiz eğitim-öğretimde olduğu gibi bilimsel araştırmalarda da "Ana Fakülte" olma niteliğini taşımakta ve korumaktadır. Yükseköğretim Kanunu üniversitelere ve onun birimlerine "toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmayı, ülkenin ihtiyacı olan insan-gücünü yetiştirmeyi, diğer kuruluşlarla işbirliği yapmayı, onlardan istenecek araştırmaları sonuçlandırıp düşünce ve öneriler sunmayı; sanayi, tarım ve sağlık hizmetlerinde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmayı, bunlarla ilgili kurumlarla işbirliği yaparak çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmayı" görev olarak vermiştir.

Yaptığım açıklamalar ve verdiğim rakamlar gösteriyor ki, Veteriner Fakültemiz, 1933-1948 yılları arasında olduğu gibi, Üniversitemize katılışından sonraki 40 yıl boyunca Kanunun verdiği görevleri yerine getirmiştir ve bugün de aynı anlayış ve uğraş içindedir. Veteriner Fakültemizin "Ana Fakülte" olarak Tarım Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmaya bugün de gelecekte de hazır olduğunu duyurmanın mutluluğu içinde nice kırk yıllarda sağlık ve başarılarla dolu hizmetler diliyorum.

Türk Veteriner Hekimleri Merkez Birliği Başkanı
Dr. Yücel AKINCI nın Konuşması

Her ülkenin kendine özgü sorunları bulunmaktadır. Ülkemizde de demokrasiye işlerlik kazandırmak, devamlılığını sağlamak ve kalkınma sonucu elde edilen katma değerin ülke insanlarına adeetli bir şekilde dağıtımının sağlanması öncelikle çözüm bekleyen başlıca sorunlarımızdır. Anayasamızın 45. maddesine göre "Devlet, tarım arazileri ile çayır-meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak da tarım ve hayvancılıkla uğraşan işletmelerin ihtiyacı olan araç-gereç ve girdi temin eder". Bu nedenle tarım ve hayvancılıkla uğraşanların devletçe himaye edilmesi gerektiği bir yerde Anayasamızın teminatı altına alınmıştır. Bilindiği üzere Veteriner Hekimliği mesleğinin icrasını düzenleyen 3203 sayılı yasa; Uluslararası Cenevre Antlaşması hükümlerine de uygun olarak oluşturulmuştur. Ancak 1980 ve sonrası; özellikle son 5 yıl içerisinde veteriner hekimliği mesleği ve hayvancılığımız, Cumhuriyet tarihimizin en olumsuz dönemini yaşamıştır. Kamu hizmetleri olarak veteriner örgütleri ortadan kaldırılmış, serbest veteriner hekimlik ciddi bir yasal düzenlemeye bağlanamamış, üreticilerle veteriner hekimler arasındaki köprüler yıkılmış, veteriner hekimliği mesleği adeta büro memurluğu haline getirilmiştir. Yine bu dönem içerisinde uzmanlık eğitimi kaldırılırken hekimlik ünvanı da kaldırılmıştır. Geçmiş dönemlerde yasa ile verilen veteriner hekimlerin görev sınırları, yetki ve sorumlulukları bu dönemde altını çizerek vurgulamak istiyorum yasalarla verilmiş mesleki haklarının bile kısıtlanmak istendiği ve gıda maddelerinin denetiminin ve hayvan sevk raporlarının düzenlenmesi bile diğer meslek kuruluşlarına paylaştırıldığını görmekteyiz. GAP çerçevesi içerisinde hayvancılık sektörü açısından bakanlıkça ne düşünöldüğu açıklıkla bugüne dek ortaya konulmamıştır. Ülkemizin ve mesleğimizin sorunlarına kısaca değindikten sonra, sorunların çözümü içinde önerilerimizi ana başlıklar altında şu şekilde belirtmek isterim;

— Bitkisel üretim, hayvansal üretim ve ormancılık hizmetlerinin ayrı ayrı kendi içlerinde bir bütünlük sağlayacak şekilde teşkilatlanmaları,

— AT'na üyelik hazırlıkları yapılırken, ülkemiz veteriner hekimlik hizmetlerinin organizasyonun Avrupa Topluluğu ülkelerindekine benzer bir şekilde örgütlenme modeli geliştirilmeli,

— Serbest Veteriner Hekimlik Hizmetlerinin düzenli ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması,

— Sağlık hizmetlerinin bütünlük içerisinde değerlendirilmesi; Koruyucu hekimlik hizmetlerine ağırlık verilmeli, bu hizmetin verilmesinde Doktor, Veteriner Hekim, Eczacı, Diş Hekimi ve bunlara yardımcı mesleklerin bir arada takım çalışması halinde çalışma koşullarının sağlanması,

— Hayvanlara verilen bütün antibiyotik ve antibakteriyel ilaçların Veteriner Hekim reçetesi karşılığında alınıp satılması,

— Hormon ve hormon benzeri kimyasal maddelerin üretimi, ithalatı ve tüketiminin denetim altına alınması,

— Kapatılan Veteriner Kontrol ve Araştırma Laboratuvarları yeniden açılmalı ve yaygınlaştırılmalı, bu laboratuvarlar aracılığı ile tüketime sunulan hayvansal besinlerin sürekli analizi yapılarak halkın sağlığı korunmalıdır,

— Yem fabrikalarında Veteriner Hekim istihdamının zorunlu kılınması, gerekmektedir. Değindiğim bu düzenlemelerin süratle ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi halinde, hizmetlerde etkinlik, hayvancılıktan beklenen katma değerde artış, ülkemiz insanına sağlıklı, kaliteli hayvansal menşeli ürünleri sunma söz konusu olabilecektir. Sözlerimi bitirmeden gençlere güvenilmesi gerektiği, konularını sorunlarını özgürce tartışabilmeleri, tek tip gençlik yaratma yerine düşünen gençlere okullarda ve çalışma hayatlarında ve ülke yönetiminde daha çok söz hakkı verilmeli ve gençlere karşı oluşan güvensizliğin ortadan kaldırılması için çaba gösterilmesi gerekmektedir. Saygılar sunarım.

Tarım Orman ve Köyşleri Bakanlığı Müsteşarı Mestafa KETEN'in Konuşması

Yüksek Öğretim Kurulu'nun Sayın Başkan Vekili, Sayın Rektör, muhterem Hocalarım, Aziz öğrenciler.

T.R.T.nin ve basının değerli temsilcileri,

Her yıl geleneksel anlamda toplantıları yapılagelen Veteriner Hekimliğinin bir yıl dönümü toplantısını da birlikte idrak ediyoruz. Bir

manada bu tip toplantılar, mesleğin sadece geçmişteki değerlendirilmesini değil, istikbale matuf olarak yapılması gereken çalışmaların, organizasyonların bir anlamda yeni bir perspektif arayışının değerlendirme toplantısı olarak kabul etmek lazımdır.

Değerli arkadaşlarım hayatta üç kolay şey vardır. Bana göre birtanesi, hayır demek; ikincisi yasak demek; üçüncüsü tenkit etmek. Kolayı seçmeyelim. İcra edebilmek kadar bir meseleyi enine boyuna tartışarak imkan ve kaynakların müsaitliği çerçevesinde yapabilmeyi ispatlamak gerekir. Bu bakımdan bu meslekte emek vermiş olan daha önce Rahmeti Rahmana kavuşmuş olanların hizmetlerine şükran borcumuzu rahmet dileğimizi ifade etmeden geçemeyeceğiz. Şu an hizmetin esası konusunda üstün gayreti olan arkadaşlarımın da hizmetini göz ardı etmek zannedersen hiç kimsenin düşüncesi olamaz. Burada üzerinde durulması gereken bir kaç nokta vardır. Bunlardan bir tanesi mesleğin icrası için imkan ve kaynakların ne olduğuna bakmak gerekir. İkincisi; acaba mevzuatla ilgili meseleler ne safhadadır. Üçüncüsü; araştırma ve geliştirme hizmetleri nasıl olması gerekir. Dördüncüsü ise eğitim meselesinin üzerinde durmak icabeder.

Malumları üzere bir ülkenin kalkınmasında üç ana motif vardır.

Birtanesi sanayileşme, ikincisi şehirleşme, üçüncüsü tarımda modernleşmedir. Bu üçlünün üzerinde durmanın kendi hizmet alanlarımız noktayı nazarından değişik bir anlamı vardır. Bugün gündemimize gelen bir başka konu; Türkiye'nin Ortak pazara tam üye olmak için yapmış olduğu müracaattır. Yani karşımızda büyük bir tüketici kitle-sini güçlü bir sanayi ülkesini ama tarımda da güçlü olan sanayi ülkeleri bütünlüğünü gözönünde bulundurmak zorundayız. Ülkemizde meselenin hareket noktası olarak sadece tek taraflı bakan bir düşünce ve zihniyet, öbür tarafını görmeden değerlendiren bir zihniyet bazı meseleleri eksik görmüş olabilir. İnsanların birbirlerine fikirlerini aktarmalarında hiç bir mahsur yoktur; tahammüllü olmak şartıyla.

O halde mesele bu hizmetin ifası için yeterli sayıda yeterli kalitede eleman yetiştirme hadisesinin üzerinde durmak gerekir. Yeni Sayın Dekanımızla, Ziraat Fakültesi Dekanımızla ve Orman Fakültesi Dekanı ile yapmış olduğumuz görüşmelerde, biraz önce burdan dile getirdiği veçhile müfredat programlarının değişikliği hadisesinden öte, hizmet içi eğitim programlarına varıncaya kadar bir dizi programların nasıl ele alınması gerektiği konusunda muhtelif görüşmelerimiz olmuştur.

Şurası bir gerçektir ki bu çalışmalarını bugünden yarına tamamlayacağız demiş olmak doğru değildir. Ancak memleketin şartları nazarı itibare alınarak eğitimde sistemi ve müfredatı o kadar çabuk değiştirmek kolay bir iş değildir. Söylenildiği kadar kolay değildir. Bunun fevkaledle hassas bir şekilde, bu meseleyle alakalı tarafların değerlendirilmesiyle müzakere edilmesinde fayda olduğu kanaatindeyim. Bir nokta malum, çiftçinin hizmet ve faaliyetleri konusunda bizim götürmüş olduğumuz hizmetler bir yaygın hizmet faaliyetidir. Yayıncı hizmet faaliyetini aracıyla, gereciyle, elemanıya, aşısıyla, biyolojik maddesiyle bir bütün olarak düşünmek gerekir. Bu düşünce tarzıyla ilim adamlarımızın bizleri yetiştiren memleketin idaresi konusunda mes'ul mevkilere getirilmesi için yetiştirilen bizlerin onların bize verecekleri yeni görüş ve düşüncelere kapalı olmamız düşünülemez. Bu insanın tabiatına aykırıdır.

Bunun için değerli hocalarımızın sadece mesleğin gelişmesiyle alakalı değil, memleketin gelişmesi ve değişmesiyle alakalı olan her türlü fikirlerine ve düşüncelerine açık olmayı prensip edinmek gerekir. Bu açıklamalardan sonra bakalım bazı hizmetler konusunda ne gibi faaliyetler yapılmış.

Değerli arkadaşlarım karamsarlığa gerek yoktur. O zaman biz gençliğimizden beri karamsarlığa düşmüş gibi bir endişeye sebep oluruz diye üzüntü duyarız. Çünkü bu milletin bu memleketin bekası için, gelişmesi için, kalkınması için istikbalimizin teminatı olan gençliğimizin güven duygularını sarsmamak gerekir. Dün biz gençtik, bugün orta yaşlıyız. Yarın bizden sonraki gençlere bu memleketi emanet edeceğiz. Onlara daha ileri daha büyük daha güçlü Türkiye'yi emanet etmeye hazır olmalıyız. Dün yapılan üretim ve faaliyetlerde, bugün ne de geriyiz ki böyle bir düşünceye kapılıyoruz. Katlanarak büyütüldü. Bu tip hizmeti bu tip faaliyeti öyle zannediyorumki eksik bilgilenme olarak değerlendirmek istiyorum.

Bir diğer nokta değerli arkadaşlarım Veteriner Hekimliğinin icrasıyla alakalı olarak daha önceki toplantılarda da ifade edildi. Uzmanlık Yönetmeliğinin çıkartılamamış olması, herhalde bilgi sahibi olunmamış olabilir, olmayanlar için ifade ediyorum. Uzmanlık Yönetmeliği çıkartılmıştır. Onun için ben buradaki değerli bilim adamlarımıza ve sevgili öğrencilerimize açıklamak lüzumunu hissediyorum. Hayvan ıslahı, zabıtasının uygulamasına dair olan yönetmelik herhalde bugünlerde neşredilmiş olacaktır. Hayvan ıslahı ile ilgili kanun değişikliğine gidilmektedir. Bununla ilgili kanun tasarısı ilgili Bakanlıkların

ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Bunları kısa kısa ifade ediyorum. Yeni olarak burada bu çalışmanın fiilen içinde olan değerli arkadaşlarımız var. Özel teşhis labaratuvarı kurmaya izin veren yönetmelik çalışması aşağı yukarı tamamlanmıştır. Aş ve biyolojik maddelerin imaline imkan veren yine bu maddelerin meslekdaşlar tarafından satılmasına, perakende satılmasına imkan veren yönetmelik çalışmaları da tamamlanmış bulunmaktadır. Bu arada gıda kanunu konusunda ilk taslaktaki bir takım değerlendirmeler de nazarı itibare alınarak, bütün kamu kuruluşlarımızda ve bu işlerle ilgili olan bütün kuruluşlarımızın görüşlerine sunulmak üzere hazır hale getirilmiş, öyle zannediyorum ki önümüzdeki hafta ilgili kuruluşlarımızın görüşlerine başvurulacaktır.

Değerli arkadaşlarım burada bir hususu dile getirmek istiyorum. O da öyle zannediyorum ki geldiğimiz bu noktada ortak pazara hazırlık konusudur. Ortak pazara hazırlık konusu bizim sahamızı Bakanlığımızın hizmet alanlarını çok yakından alakadar etmektedir. Kalite kontrolü ve standart konusunda sağlık ve şartlarının denetlenmesi ve yönlendirilmesi konusunda bize benden önce ifade edildiği gibi büyük görevler düşmektedir. Bununla alakalı birtakım çalışmalar hızla devam ettirilmektedir. Yalnız şunu ifade etmek istiyorum; bu mesleğin serbestçe icra edilmesiyle alakalı bütün tedbirleri el birliği ile almak mecburiyetindeyiz. Gelişmiş bütün batı ekonomilerinde bu mesleğin serbest icrası ile ilgili bütün kurum ve kurallar işletilir hale gelmiştir. Öyle zannediyorumki değerli meslektaşlarımızın da katkılarıyla bu meseleyi bugünden yarına çözüme konusundaki gayretlerimiz uygulamaya geçmiş olacaktır. Bir ikinci nokta; değerli ilim adamlarımızdan değerli öğrencilerimize Bakanlığımızdaki bulunan bütün müesseselerde gerek araştırma çalışmaları için gerekse uygulama çalışmaları için yapacağımız bir ortak protokolle her türlü imkanlarımızı açtığımızı, açmakta olduğumuzu ve bunu seferber etmek istediğimizi burada bir defa daha belirtmek istiyorum. Aynı zamanda öğrenci arkadaşlarımızın sadece belirli dönemlerdeki stajları için değil, müfredat programında yapılacak değişikliklere paralel olarak ağırlıklı olarak uygulama çalışmalarına imkan sağlamak için öncelikle ve özellikle müesseselerimizin dışında Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünde bütün imkanlarımızı seferber edeceğiz. Oradaki yatma kalkma imkanlarını biz hazırlıyoruz. Lütfen diğer programları da sayın hocalarımızdan bekliyoruz.

Öyle zannediyorum ki böyle bir uygulama yapmak, hem öğrencilerimiz için hem sayın hocaların sizlerin yetiştirip milletin hizmeti

için istihdam edilen değerli arkadaşlarımızın önceki toplantılarda dile getirdikleri gibi daha fazla pratik yapma ve uygulamalı program yapma konusundaki taleplerini karşılama imkanı doğmuş olacaktır. Veteriner Hekimliğin 146. yıldönümünün önce camiamıza sonra aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor ve bu vesile ile hepinize saygılar sunuyorum.

Törenden bir görüntü

Sağlık ve S. Y. Bakanlığı adına Müsteşar Yardımcısı Dr. Abdurrahman KOÇER'in Konuşması.

Veteriner Hekimlik Mesleğinin çok kıymetli mensubu, Değerli Meslektaşlarım;

Bilindiği gibi, Anayasamız'ın 56. Maddesi, "...Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devlet'in ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapar..." hükmünü getirmektedir.

Görüldüğü gibi, her kurum, kuruluş ve ferde görev verilmiştir. Görevin büyük bir bölümünün kardeş hatta ikiz kardeş olan beşeri ve veteriner tababet mensuplarının üzerinde olacağı tabiidir.

Bu hüküm, Temel Sağlık Hizmetlerinin ve Koruyucu Hekimliğin ana prensibi olan "ferdin ve cemiyetin hastalanmadan önce, sağlığının güvence altına alınmasını" öngörmektedir. Sağlık hizmetlerine bu açıdan bakıldığında, Türk Veteriner Hekimleri'nin, hayvancılığın geliştirilmesi; hayvan hastalıklarının önlenerek hayvansal kökenli gıda maddelerinin yeterince temini ve bunların sağlıklı olarak tüketime sunulması ve kontrolü; zoonotik hastalıkların hayvan ve insanlara bulaşmadan önlenmesi gibi konulardaki emekleri ve üstün başarıları her türlü takdirin fevkindedir. Kaldı ki, Türk Veteriner Hekimleri'nin tababet alanındaki özverili çalışmaları ve katkıları, örnek nitelikteki araştırma ve buluşları, yalnızca Türkiye'de değil, bütün dünyada saygınlık ve takdir toplamış olup, tıp literatüründe ve tarihinde de hakettiği şerefli yerini almıştır. Bütün bu çalışmalar sırasında hayatını kaybeden Veteriner bilim şehitlerimizi saygı ve rahmetle anıyoruz.

Yeryüzünün bütün gelişmiş ülkelerinde olduğu gibi, yurdumuzda da koruyucu hekimlik hizmetlerine her geçen gün daha fazla önem verildiği bir dönem içinde bulunmaktayız. Bakanlığımız, bu hizmetlerin başarılı olarak ifâ edilebilmesi için; herşeyden önce, Tabip, Veteriner Hekim, Diş Hekimi, Eczacı ve yardımcı sağlık personelinin, birarada

ve tam bir dayanışma içinde, ekip çalışması yürütmelerinin gerekli olduğunun bilincindedir. İşte, bu temel görüş çerçevesinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı olarak, bulaşıcı ve salgın hastalıkların tetkik, tahlil ve teşhisinde; gıda maddelerinin denetim ve kontrolünde; çevre şartlarından kaynaklanan ve insan sağlığını menfi yönde etkileyen faktörlerle mücadelede; kısacası, çevre ve halk sağlığının korunmasında etkin görevler verilen Veteriner Hekimlerimiz merkez ve taşra teşkilatlarımızda, idari ve teknik konularda başarı ile hizmet yapmaktadırlar. Bütün bu açıklamaların ışığında, başta Veteriner Fakültelerimiz olmak üzere, Veteriner Hekimlik Mesleği'nin tüm araştırmacılarına Bakanlığımızla karşılıklı işbirliği içerisinde, koruyucu hekimliğe ilişkin konularda, şimdiye kadar olduğu gibi, müşterek çalışmalara daima açık olduğumuzu buradan sizlere ifade etmekten mutluluk duymaktayım.

Türk Veteriner Hekimliği'nin 146. ve Veteriner Fakültesi'nin Ankara Üniversitesi'ne katılımının 40. Yılı nedeniyle, bütün meslektaşları ve genç öğrencileri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı adına en iyi dileklerimle kutlar, başarılarının devamını dilerim.

Törenden bir görüntü

Öğrenciler Adına Hasan BİLGİLİ'nin Konuşması

Sayın Devlet Büyüklerim,
Sayın Hocalarım,
Sayın konuklarımız ve sevgili arkadaşlarım

Türkiyede Veteriner Hekimlik öğretiminin modern anlamda başlangıcının 146., Ankara Üniversitesine Fakülte olarak bağlanışının 40. yılını doldururken, bu geleneksel konuşmada konuya bakış açımızı, bu alandaki sorun ve beklentilerimizi, öğrenciler olarak sizlere seslenebilme olanağı bulduğum için çok mutluyum.

Geleceğin Veteriner Hekimleri olarak AET'ye müracaat ettiğimiz bu devrede eğitimle ilgili sorunlara değindiği için sayın Dekanımıza teşekkür ediyorum. Yine de bizlerin çeşitli sorunları ve bu sorunlarımızın çözülmesi için siz büyüklerimizden beklentilerimiz vardır.

Biz Veteriner Fakültesi öğrencileri beş yıl bu fakültede lisans üstü eğitim ve öğretim gördükten sonra kendi mesleğimizi sürdürmek amacındayız. Fakat, bugün gelişmiş ülkelerde birçok meslek dalında olduğu gibi Veteriner Hekimlik mesleğinde de, daha yaratıcı ve kaliteli hizmet verebilmek için bir branşta uzmanlaşmak artık kaçınılmazdır.

Yakın bir geçmişe kadar ülkemizde etkili bir şekilde sürdürülen bu uygulamanın yeniden sağlanması en büyük arzumuzdur.

Ülkemizde eğitim yapan Veteriner Fakülteleri dört iken sayısı yediye yükseltilmiştir. Bunun nedeni ülkemizde böyle bir Veteriner Hekim açığının bulunmasıdır. Buna rağmen biz öğrencilerin öğrenim süresince Fakültemizde gözlediğimiz, mezun olan büyüklerimizden duyduğumuz ve edindiğimiz kanağe göre bu fakülte sayısındaki artış çözüm getirmemiştir. Sayıları 5000'i bulan Veteriner Hekim açığına rağmen bunların pek azı kamu sektöründe istihdam edilmektedir. Artan mezun sayısına paralel olarak devlet sektöründe de istihdam olanaklarının artırılması bize güç verecektir.

Kamu sektöründe çalışma imkanı bulamayan Veteriner Hekimlerimiz özel sektörde veya serbest olarak çalışarak kendilerine olanak yaratmaktadırlar. Bu olay güzel olduğu kadar yanında çok önemli sorunları da getirmektedir. Birbirine rakip duruma gelen Veteriner Hekimlerimiz deontolojik kuralların dışında hareket etmeye zorlanmakta ve mesleki dayanışmamız günden güne azalmaktadır. Üzülerek burada belirtmek zorunda olduğumuz diğer bir konu da Türk Veteriner

Hekimlerinin mesleklerini doğrudan ilgilendiren olaylarda ve toplumsal konularda kamu oyunu yeterince etkileyememesidir. Bu konuda Türk Veteriner Hekimleri Merkez Birliğine büyük görevler düşmektedir.

Ülkemizde gün geçtikçe artan hayvan düşmanlığının giderilmesi için başta Bakanlığımız olmak üzere, bütün ilgili kuruluşların bu alanda çalışmaları ve iletişim araçlarıyla bu konunun propogandası yapılmalıdır.

Yaklaşık 2-3 ay önce Kuzey kutbunda buzlar arasında mahsur kalan üç balınayı kurtarabilmek için harcaran çabanın ne boyutlara ulaştığı, gerek basında ve gerekse televizyonda, çalışmalara yardım eden ülkeler lehine propogandanın nasıl yapıldığı gözler önündeyken, yakın bir geçmişte İstanbul ve Bursa belediyelerince para karşılığında toplatılan kedi ve köpeklerin canlı canlı yakılarak imha edilmesi yolundaki haberleri, gerçekse sebep olanlarını şiddetle kınıyoruz. Adı geçen illerde Veteriner Fakültelerinin de bulunması ve konuyla ilgili bir tepki gösterilmemesi de üzücüdür.

Mesleki sorunlarımız olmasına rağmen öğrencilik hayatımızda da bir çok sorunlarla karşılaşyoruz. Bizler fakültemizde teorikte iyi yetiştiğimiz kanaatindeyiz. Ancak, veteriner hekimlik teorik bilginin kusursuzluğu yanısıra önemli ölçüde de uygulama gerektirmektedir. Çünkü bugün uygulama olanağı bulabildiğimiz ölçüde yarımın başarılı veteriner hekimleri olabiliriz. Oysa uygulamalarımızın yeterli olmadığı bir gerçektir. Bu konuda biz son sınıf öğrencilerinin olanaklar ölçüsünde uygulamaya konulabilecek bir takım önerilerimizi izninizle burada dile getirmek istiyoruz.

Klinik bilgilerimizin artırılması açısından, hayvan popülasyonunun yoğun olduğu pilot bölgeler seçilerek, buralara gidilip vak'aları yerinde görebilmek amacıyla "Gezici Klinik Servislerinin" kurulması bugün artık bir zorunluk arz etmektedir. Çünkü günümüzde Veteriner Hekimlik, koruyucu hekimliğin yanısıra saha hekimliği açısından da önem taşımaktadır.

Fakülte araştırma çiftliğimize uygulama olanaklarının artırılması amacıyla deneme hayvanlarının alınmasını çok yerinde bir hareket olarak görüyoruz. Kliniklerimiz de uygulanan operasyonların birçoğunu göremeden mezun olmaktayız. Mesleki hayatımızda bunların hepsi birer birer karşımıza çıkacaktır. Bu gibi operasyonların video'ya çeki-

lerek veya kapalı devre sistemiyle açıklamalı olarak bizlere gösterilmesi ve olay üzerinde tartışma fırsatlarının yaratılması gerekmektedir.

Fakülte kliniklerimizin hastane düzeyine getirilerek, akşamları ve hafta sonları nöbetçi öğretim üyeleri nezaretinde birkaç öğrenci arkadaşımızın da görevlendirilmesi, klinik uygulamaların artırılması açısından diğer bir önerimizdir. Böylece acil durumlarda hastaya müdahale etme yeteneğimizi de artırma olanağı bulmuş olacağız.

Klinik derslerimiz olan Dahiliye, Cerrahi ve Doğum derslerinin, klinik uygulamaları üçüncü sınıfın 2. döneminden itibaren başlamaktadır. Bu sınıfta klinik uygulamalarıyla beraber Cerrahi ve Dahiliye derslerinin teorik bilgilerini de almamıza rağmen, Doğum bilgisi dersimizin teorik kısmını 5. sınıfta almaktayız. Bu da adı geçen ders açısından klinik uygulama ve teorik bilgi yönünden büyük kopukluk yaratmaktadır. Doğum bilgisi dersinin de 3. sınıftan itibaren verilmesi daha yararlı olacaktır. 5 senelik eğitim ve öğretimimizdeki ders programlarımızda artık bir reorganizasyonun yapılması gerektiğine inanmaktayız. Fakültemizin I. sınıfının haftalık ders programındaki, bizce büyük boşluğun uygulanabilecek yoğun yabancı dil programları ile hazırlık sınıfına dönüştürülmesi, öğrencilik ve meslek hayatımızda literatürleri takip etmemiz açısından hepimiz için daha yararlı olur inancındayız.

İkinci bir seçenek ise birinci sınıftaki bu boşluklara, düzenli bir şekilde, bir üst sınıftaki derslerin kaydırılmasıyla son sınıf öğrencilerine daha fazla klinik imkanları doğmasıdır. Hannover Veteriner Yüksek okulunda Biyokimya ve Anatomi derslerinin I. sınıf öğrencilerine verilmekte olduğunu değerli öğretim üyelerimizden öğrenmekteyiz.

Ders programlarında yapılması mümkün olan bu düzenlemelerle 5. sınıfın 2. yarısının, sadece klinik amaçlarla kullanılacak bir dönem haline getirilmesi uygun olacaktır kanısındayız. Böylece kliniklere gelen hastaları uzun süre izleme olanağı doğacaktır.

Dersler açısından diğer bir düşündürücü noktada, Türk Dili, Beden Eğitimi ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi gibi derslerin toplam ders saatleri sayısının, meslekî önemi büyük olan derslerden daha fazla olmasıdır. Şöyleki; İnkılap Tarihi Dersi, toplam 140 saat almına rağmen, Genel Cerrahi dediğimiz Dış Hastalıklarına Giriş dersi, toplam 28 saate sıkıştırılmıştır. Türk Dili ve Beden Eğitimi 224 saat verilmekteyken en önemli derslerimizden olan İç Hastalıkları dersinin

98 saat gibi kısa bir süre zarfında okutulmasını göz önüne alırsak, diğer derslere harcanan zamanın ne kadar fazla olduğu daha çarpıcı olarak ortaya çıkmaktadır.

Sayın hocalarımız, yazacağımız kitaplara şiddetle ihtiyacımız vardır. Bazı derslerimiz henüz dikte ettirilmektedir. İsterizki aynı konuda bir değil birçok kitabımız olsun.

Dileğimiz, öğrenim hayatımızda ve mezun olduktan sonraki mesleki yaşamımızda da faydalanabileceğimiz kitapların basılması ve zamanında elimize geçmesidir. Hocalarımızın bunu düşüneceğine inanıyoruz.

Vurgulanması gereken diğer önemli bir konuda staj meselesidir. Staj, aldığımız teorik dersi pratiğe dökmemiz açısından yararlı olacağı yerde, denetimsizlik sonucunda amacından sapmaktadır. Ayrıca staj döneminde yiyecek ve yatacak yer bakımından yetersizliklerin olması dolayısıyla, öğrenci arkadaşlarıma büyük bir maddi yük doğmaktadır. Bu yüzden stajların düzenli ve kontrollü hale getirilmesi hepimiz için daha yararlı olur inancındayız. Bunların yanında, bir çok fakülte kendi çabalarıyla öğrencilerine burs olanakları sağlamaktadır. Böyle bir faaliyetin bizim fakültemizde de başlatılması maddi imkânları kısıtlı olan öğrenci arkadaşlarımız için faydalı olacaktır.

Fakültemizin adı da mesleki terminolojiye ters düşmektedir. Okulumuzun ismine Hekimlik kelimesinin eklenmesi gerekmektedir. Yani Veteriner Fakültesi yerine Veteriner Hekimliği Fakültesi terimi kullanılmalıdır.

Fakültemiz çevresinde, okulumuzun Veteriner Fakültesi olduğuna dair levhaların her yerden görünmesiyle Fakültemize gelen hasta sahiplerine kolaylıklar sağlanabilecektir.

Ayrıca Üniversite Giriş Formunda Ankara Üniversitesine bağlı Tıp Fakültesi, Diş hekimliği ve Eczacılık Fakülteleri alt alta yazılırken Veteriner Fakültesi hekimlikle ilgisi olmayan okullar arasına yazılmaktadır. Eğer biz hekimsek ve konumuz sağlıksa, bizimde diğer sağlık birimleriyle yanyana bulunmamız en tabii hakkımızdır.

Bizler yalnızca bir meslek sahibi değil toplumda örnek birer insan olmak, kendimize hem etiketimizle hem de kişiliğimizle bir yer bulmak istiyoruz. Bunun içinde bir üniversite öğrencisinin sosyal ve kültürel yönden de kendisini yetiştirmesi yani çok yönlü olması gerekmektedir. Bu sene öğrenci arkadaşlarımızın tiyatro, müzik, halk oyunları gibi

dallarda girişimleri, takdire değer çabaları vardır. Dekanlığımız tarafından bu çalışmaların desteklenmesi, faaliyetlerin yapılabilmesi için yer temin edilmesi, arkadaşlarımızın bu konudaki çabalarının olumlu bir şekilde sonuçlanması açısından önemli bir faktör olacaktır. Yönetimimizin elindeki olanakları kullanarak sportif faaliyetleri bir düzene sokması, organizasyonda bizlere yardım etmesi sevindirici bir olaydır. Bu ilginin diğer konularda da gösterilmesini beklemekteyiz.

Anılarımızda yer edecek, bir mezuniyet töreninin, diğer bazı fakültelerde olduğu gibi, fakültemizde de yapılmasını diliyoruz. Çünkü, bu olay bizleri memnun edeceği gibi, sözlü ve yazılı basında da duyularak mesleğimizin reklamı yapılmış olacaktır.

Mesleğe daha erken atılarak, ülke ekonomisine bir an önce katkıda bulunabilmemiz için son sınıflarda bütünleme sınavlarının en azından Temmuz ayında yapılması en doğrusudur.

Aziz Atamızın yakın çalışma arkadaşı İsmet İnönü'nün "Denilebilirki insan hekimliği Veteriner Hekimliği yanında, okyanusa karşı bir iç denizdir" sözünü hatırlatarak Veteriner Hekimliğin önemini bir kez daha vurguluyor, daha mutlu ve sağlıklı bir topluma kavuşabilmemiz için, sorunlarımızın önemle ele alınmasını ve kısa zamanda çözüme ulaştırılmasını diler saygılar sunarım.

5/B Hilmi Ergin DEDEOĞLU, Mustafa KAYMAZ, Tamer ÇETİNER, 5/A Hasan BİLGİLİ, Murat MENTEŞ

Daha sonra hayatta olup dekanlık yapan, ayrıca fakültemizin üniversiteye katıldığı 1948 yılında öğrenci olup mezuniyetten sonra akademik kariyere giren ve öğretim üyesi olan hocalarımıza da 40. yıl hizmet plaketi verilerek törene devam edildi.

HİZMET PLAKETİ ALAN DEKAN VE ÖĞRETİM ÜYELERİ

DEKANLARIMIZ

Prof. Dr. Zihni ERENÇİN

1910 yılında Manisa'da doğdu. 1937'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1944 yılında doktorasını tamamladı. 1948'de doçent oldu ve 1954 'de Profesörlüğe yükseltildi. A Ü Rektörlüğü ve Veteriner

Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu. 1980 tarihinde emekli oldu. Halen İ.Ü. Su Ürünleri Yüksek Okulunda sözleşmeli profesör olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Emin ARITÜRK

1921 yılında Konya Doğanbey'de doğdu. 1946'da A.Ü. Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1951 yılında doktorasını tamamladı. 1955'de de doçent oldu ve 1961 yılında profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Rektör Vekilliği ve Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu. 1988 yılında emekli oldu.

Prof. Dr. Muzaffer BEŞE

1926 yılında Akçalı (ERZİNCAN)'da doğdu. 1950 yılında Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1956 yılında Doktorasını tamamladı. 1961 yılında Doçent oldu ve 1970 yılında Profesörlüğe yükseltildi. A. Ü. Veteriner Fakültesi ve İ. Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu. Halen İ.Ü. Veteriner Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Nevzat GÜRALP

1919 yılında Baf (Kıbrıs)'ta doğdu. 1942 yılında Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1951 yılında doktorasını tamamladı. 1955 yılında Doçent oldu ve 1961 yılında Profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. 1986 yılında emekliye ayrıldı. Halen sözleşmeli Profesör olarak Fakültemiz Parazitoloji Anabilim Dalında görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Satı BARAN

1920 yılında Biga (Çanakkale)'de doğdu. 1944 yılında Fakültemizden mezun oldu. 1953 yılında Doktorasını tamamladı. 1961 yılında Doçent oldu ve 1967 yılında Profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı ve G.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu. 1988 yılında emekli oldu.

Prof. Dr. H. Saim KENDİR

1933 yılında Mersin'de doğdu. 1955 yılında Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1959 yılında doktorasını tamamladı. 1963 yılında Doçent oldu ve 1971 yılında Profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. 1983 yılında emekli oldu.

Plaket töreninden bir görüntü.

Prof. Dr. Nihat BAYŞU

1937 yılında Çorum'da doğdu. 1961 yılında Fakültemizden mezun oldu. 1967'de doktorasını tamamladı. 1972 yılında Doçent oldu ve 1978 yılında Profesörlüğe yükseltildiği fakültemiz Dekanlığı görevinde bulundu. Halen 100. Yıl Üniversitesi Rektörlüğü görevini yürütmektedir.

Prof. Dr. İsmet BARAN

1940 yılında Malatya'da doğdu. 1965'de Fakültemizden mezun oldu. 1969 yılında doktorasını tamamladı. 1974 yılında Doçent oldu ve 1979 yılında Profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. Halen İ.Ü. Su Ürünleri Yüksek Okulu Müdürlüğü görevini yürütmektedir.

Prof. Dr. Hüseyin K. URMAN

1921 yılında Kandıye (Girit)'de doğdu. 1947 yılında Veteriner Fakültesini bitirdi. 1954 yılında doktorasını tamamladı. 1960 yılında doçent oldu ve 1967'de Profesörlüğe yükseltildi. A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. 1988 yılında emekliye ayrıldı.

ÖĞRETİM ÜYELERİMİZ

Prof. Dr. Mehmet ALİBAŞOĞLU

1922'de Gökçeler köyü (İskeçe)'de doğdu. 1950'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1956'da doktorasını tamamladı. 1962'de doçent oldu ve 1970'de profesörlüğe yükseltildi. Halen İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinde öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Mustafa ARDA

1929'da Trabzon'da doğdu. 1952'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1959'da doktorasını tamamladı. 1966'da Doçent oldu ve 1973'de Profesörlüğe yükseltildi. Halen Fakültemiz Mikrobiyoloji Anabilim Dalında öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Fahri BÖLÜKBAŞI

1930'da Söke (Aydın)'da doğdu. 1953'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1966'da doktorasını tamamladı. 1971'de doçent oldu ve 1978'de profesörlüğe yükseltildi. Halen Fakültemiz Fizyoloji Anabilim Dalında öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Tayyip ÇALIŞLAR

1928'de Doyran (Selanik)'de doğdu. 1951'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1957'de doktorasını tamamladı. 1963'de Doçent oldu ve 1970'de profesörlüğe yükseltildi. Halen İ. Ü. Veteriner Fakültesinde öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Kamil GÖKSU

1927'de Hadim (Konya)'da doğdu. 1950'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1957'de doktorasını tamamladı. 1964'de Doçent oldu ve 1970'de profesörlüğe yükseltildi. Halen İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinde öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Şükrü GÜRTUNCA

1925'de Eskişehir'de doğdu. 1953'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1959'da doktorasını tamamladı. 1967'de Doçent oldu ve 1974'de profesörlüğe yükseltildi. Halen Fakültemizde öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Halil ÖZCAN

1927'de Balıkesir'de doğdu. 1952'de Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1959'da doktorasını tamamladı. 1963'de Doçent oldu ve 1971'de Profesörlüğe yükseltildi. Kısa bir süre F.Ü. Veteriner Fakültesinde görev yaptıktan sonra İ. Ü. Veteriner Fakültesine öğretim üyesi olarak atandı ve 1987 yılında emekli oldu.

Prof. Dr. Turgut ÖZGÜDEN

1927'de Ankara'da doğdu. 1949'da Veteriner Fakültesinden mezun oldu. 1956'da doktorasını tamamladı. 1960'da Doçent oldu ve 1968 yılında Profesörlüğe yükseltildi. Halen Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığını yürütmektedir.

Prof. Dr. Mahmut SAĞLAM

1928 yılında Trabzon'da doğdu. 1953 yılında Fakültemizden mezun oldu. 1959 yılında doktorasını tamamladı. 1965 yılında Doçent oldu ve 1974 yılında Profesörlüğe yükseltildi. Halen Fakültemiz Morfoloji Anabilim Dalında Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. İrfan TEZCAN

1926 yılında Antalya'da doğdu. 1953 yılında Fakültemizden mezun oldu. 1959'da doktorasını tamamladı. 1968 yılında Doçent oldu ve 1978 yılında Profesörlüğe yükseltildi. Halen Fakültemiz Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalında Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Ramazan HERGÜNER

1922 yılında Üsküp (Vilçtrin-Yugoslavya)te doğdu. 1937 yılında Y.Z.E. Cilt evinde göreve başladı. 1946 yılında Veteriner Fakültesi Matbaasına geçti. 1987 yılında yaş haddinden emekli olmuştur. Halen fahri olarak görevini sürdüren Ramazan HERGÜNER evli ve 3 çocuk babasıdır.

İsmail ÇAKIR

1925 yılında Reşadiye'de (Tokat) doğdu. 1941 yılında Fakültemizde görevine başlamıştır. Halen görevine İdare Âmiri olarak devam etmekte olup, evli 3 çocuk babasıdır.

İdari Personelden Ramazan HERGÜNER ile İdare amiri İsmail ÇAKIR'a da 40. yıl hizmet Plaketi verildi.

Sayın Hergüner ile Çakır'a Hizmet Plaketi veren Emekli Prof. Dr. Sayın Burhanettin ÖKTEM aşağıdaki konuşmasını yaptı.

Çok sayın konuklar değerli meslektaşlarım ve sevgili öğrenciler

Fakültemizin AÜ'ne katılımının 40. yılını kutladığımız bu gün aranızda bulunmanın derin mutluluğu içinde hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlarım. 14 yıl önce emekliye ayrılırken bu kürsüden yapmış olduğum kısa bir konuşmadan sonra bu gün aynı yerde sizlere seslenme olanağını bana veren Sayın Fakülte Dekanımıza yürekten teşekkür ederim. Meslek yaşantımın 60 yılını geride bıraktığım bir zamanda bu mutlu günümüzü birlikte paylaşmanın sonsuz bahtiyarlığı içindeyim. AÜ'ne katılmadan önce 1933 yılında açılan YZE bünyesindeki Veteriner Fakültesine 2. sınıf asistan olarak atanmışım. O fakültenin 15 yıl süren öğretim hayatımda kariyerimi tamamlayarak profesörlüğe yükselmiş ve yönetim kurulunda görev almışım.

Bundan ötürü o günlerin yorucu ve heyecanlı olaylarını bütün tazeliği ile şimdi de yaşamaktayım. Çünkü Tarım Bakanlığına bağlı YZE'deki Fakültemizin AÜ'ne bağlanması pek kolay olmamış, uzun bir süre yoğun bir uğraşı gerektirmişti. Bu hususta başta o devrin sayın Cumhurbaşkanı rahmetli İsmet İnönü olmak üzere yardım ve emeği geçen tüm meslek severlerimize sonsuz şükran borçlusuyuz olduğumuzu bir an hatırdan çıkarmamalıyız.

Sözlerime bu kadarla son verirken hepinizi tekrar sevgilerimle selamlar saygılarımı sunarım.

Günün etkinliklerine Yeni bina alt salonlarında 146. yıl kokteyli ile devam edildi. Geç saatlere kadar devam eden kokteyle değişik kamu kurum ve kuruluşundan birçok misafirlerimiz ve meslektaşımız katılmışlardır.

Akşam verilen kokteylden görüntüler

146. YILDA TRT ve BASINDA A.Ü. VETERİNER FAKÜLTESİ:

Prof. Dr. Hilal Ergun'un 23. 12. 1988 günü saat 12 de Radyo Konuşması.

Türk Veteriner Hekimliğinin 146. yıldönümü mutluluk kaynağımız olduğu kadar, hayvancılık ekonomisi ve veteriner hekimliği ile ilgili sorunların dile getirilmesine olanak vermesi açısından da önem taşımaktadır.

Veteriner Hekimliği hayvan sağlığı, ıslahı, üretimi yanında insan sağlığı ile de yakından ilgili bir meslektir.

Örneğin son günlerde kamuoyu gündemindeki halk sağlığı sorunlarından biri antibiyotikli ve hormonlu gıda maddeleri konusudur.

Günümüzde hayvancılık, özellikle et üretimi endüstrisinin önemli bir kısmını teşkil etmektedir. Tavuk, koyun ve et sığırlarından et üretimini artırmak için anabolik etkili antibiyotik, hormon ve hormon etkisi gösteren sentetik maddeler kullanılmaktadır.

Bu maddelerden kullanılması yasak olmayanlar, veteriner hekimler tarafından veya onların kontrolü altında uygulanmalı ve yasal bekleme süreleri veteriner hekimler tarafından takip edilmelidir.

Ürünlerinden yararlanan hayvanların et, süt, yumurta gibi besinlerinde duyarlı yöntemlerle (Radioimmunoassay, Enzymimmunoassay, High Performance Liquid Chromatography yöntemleriyle) ilaç artıkları araştırılmalı ve denetlenmelidir.

Bir antibiyotik olan Chloramphenicol'un bugün Avrupa, Amerika ve memleketimizde insan hekimliği dalında kullanılması yüksek ölçüde endikasyon limitlerine bağlıdır. Çünkü insanda ağır bir aplastik anemi meydana getirmesi yönünden potansiyel bir risk mevcuttur.

Chloramphenicol'un Amerika, Kanada, Almanya'da Veteriner Hekimliği alanında hayvanlarda kullanılmasına yasak getirilmiştir.

Bu özellikle süt ve et kazanılmasına hizmet eden hayvanlarda ve yumurta kazanılmasına hizmet eden tavuklarda geçerlidir.

Bu yasak talimatnamesine rağmen gizli kullanıldığına ait deliller vardır. Bu nedenle Avrupa lkeleri ve Amerika'da et, süt yumurta gibi besinlerde Chloramphenicol artıkları yönünden hassas Radioimmunoassay yöntemiyle kontroller yapılarak yasak talimatnamesine uyulup uyulmadığı kontrol edilmektedir.

Ülkemizde de gerek hayvan, gerekse halk sağlığının korunması açısından bu tür kontrol ve uygulamalara vakit kaybetmeden geçilmesinde yarar görüyoruz.

BASIN BİLDİRİSİ

146 yıllık geçmişi geride bırakan Türk Veteriner Hekimliği sürekli yenilenme ve çağa uyum gösterme sorumluluğu içerisinde Türk halkının dengeli beslenmesi, daha sağlıklı ve dinamik kuşakların yetiştirilmesi, ülke ekonomisinin güçlendirilmesi, daha fazla istihdam ve işgücü yaratılması yolunda hızlı atılımlarını kesintisiz sürdürmüştür.

146 yıllık tarihi boyunca A.Ü. Veteriner Fakültesi, ülkemiz veteriner hekim ihtiyacının karşılanması ve bilim adamı kadrolarının yetiştirilmesinde temel akademik kuruluş konumunu korumuştur. Böylece, 1970 yılına kadar tek kuruluş halinde eğitim ve öğretime devam eden Fakültemiz, güçlü akademik kadrosu, köklü araştırmacılık ve hizmet gelenekleri ve etkin bilimsel potansiyeli ile bir yandan yüksek öğretim ve her türlü akademik çalışmalarda üstün başarılar sağlarken, diğer taraftan da son 17 yıl içerisinde açılan 6 yeni veteriner fakültesine öğretim elemanı kaynağı yaratmıştır.

Kutlamakta olduğumuz yıldönümümüz mutluluk ve gurur kaynağımız olduğu kadar, halkımızın beslenmesi, hayvancılık sektörü ve veteriner hekimliği uygulamalarına ilişkin güncel sorunların dile getirilmesine olanak vermesi açısından da önem taşımaktadır. Belirtilen fırsattan yararlanılarak bazı önemli güncel sorunların ülkemiz kamuyuna iletilmesinde yarar görülmüştür.

a. Bugün için kuruluşunu tamamlayan 7 veteriner fakültesiyle sağlanan öğrenci alma ve veteriner hekim yetiştirme kapasitesi karşısında, halen 5000'e ulaşan veteriner hekim sayısı kısa bir süre içerisinde öngörülen hedeflere ulaşmış olacaktır. Belirtilen olumlu gelişmelerin yanında, bugünkü uygulamalara bakılarak mevcut yüksek öğretim mezuniyet kapasitesiyle çok kısa bir gelecekte veteriner hekim fazlalığı ve meslek enflasyonu ile karşılaşma sakıncası kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda veteriner fakültelerinin öğrenci sayısında yetiştirilme kalitesi ve istihdamında daha bilinçli bir politika seçilmesi gerekecektir.

b. Bugünkü ekonomik koşullar karşısında bütün halkımıza yetebilecek boyutlarda ucuz ve kaliteli besin üretebilmek, hızla gelişen en-

düstrimize destek ve hammadde yaratmak, çığ gibi büyüyen işsizlik sorununun çözümüne katkıda bulunmak ve ulusal ekonomimizi daha da güçlendirebilmek amacıyla, hayvansal üretimimizin hızla artırılması kaçınılmaz bir zorunluluk halini almıştır. Bu yönde sürdürülecek çalışmalara ve alınabilecek önlemlere ışık tutabilmek amacıyla halen hayvancılık sektöründe karşılaşılan başlıca darboğazlara kısaca değinmekte yarar görülmüştür.

1. Güncel olarak hayvancılığımızın yüzyüze bulunduğu en önemli sorunların başında yem üretim açığı ve kalite bozukluğu gelmektedir. Bu alanda izlenen yanlış politikalar sonucu kaba ve yoğun yem üretimi yetersiz kaldığından, hayvancılığımızı ve fiyatları sürekli olumsuz yönde etkileyen bir etmen niteliğini kazanmıştır. Halen hayvan varlığına göre gerekli yoğun yemin sadece üçte biri üretilmektedir. Yani yem üretimi bugün için % 100 oranında artırılsa bile mevcut hayvan varlığımızı beslemekten uzak kalacaktır. Gerek belirtilen durumun ve gerekse yem hammaddeleri üretim maliyetinin çok yüksek olması sonucu yem fiyatları da sürekli artmaktadır. Üstelik de yem sanayi sektöründe üretilen karma yem çeşitlerinde etkili bir kalite kontrolü da yapılamadığından, genellikle düşük değerli, kalitesiz ve bozuk yemlerle bir yandan üretici sürekli zarara uğratılmakta, diğer yandan da hayvan varlığımız çeşitli hastalıklar ve verim düşüklüğü riskiyle yüzyüze bırakılmaktadır.

2. Ülkemizin coğrafi konumu, hayvancılık işletmelerinin örgütlenme ve konumlanma durumu ve yetiştiricilerin bilgi yetersizliği nedenleriyle hayvan popülasyonlarımız sürekli salgın ve paraziter hastalıkların tehdidi altında bulunmaktadır. Bu yüzden belirtilen hastalıkların ekonomik kayıpları en az düzeye indirilecek şekilde etkin bir koruyucu sağlık ve mücadele programının bir devlet politikası olarak ele alınmasında büyük yarar bulunmaktadır. Oysa son yıllarda bu tür hastalıklarla savaşta gerekli devlet desteğinin sağlanamaması, personel, donanım ve organizasyon yetersizliği, besleme ve hijyenik koşulların bozuk olması gibi nedenlerle salgın ve paraziter hastalıklarla savaşta başarılı olabildiğimiz söylenemez. Kaldı ki, son 5 yıllık dönemde Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca amaçlanan koruyucu sağlık ve mücadele hedeflerinin üçte birine bile ulaşılamamıştır. Belirtilen hizmetlerdeki gerilemenin devam etmesi halinde, bu sektörde çok yönlü ve ciddi üretim açığı kaçınılmaz olacaktır.

3. Son 5 yıllık süreçte Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca bir hükümet politikası olarak gerçekleştirilmeğe çalışılan reorganizas-

yon uygulamaları fazlaca uzun süren bir geçiş dönemi halini almıştır. Hükümetimizin bir tercihi olarak bu alanda yapılan köklü değişikliklere saygılı olmakla beraber, açık kalplilikle belirtmek gerekirse, belirtilen uygulamalar hayvancılık sektörüne yönelik kamu hizmetlerinde ciddi şekilde aksama ve yavaşlamalara, meslektaş topluluğunda yaygın huzursuzluklara, hizmet etkinliğinin ve üretim verimliliğinin çarpıcı bir biçimde azalmasına yol açmıştır. Hayvan sayısında 1984'ten beri görülen azalma bugün % 21'e ulaşmıştır.

c. Veteriner fakültelerinde gerçekleştirilen kapsamlı araştırmalarla sağlanan sonuçlara göre, çevre sorunlarının kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkan besin kirlenmeleri halkımızın sağlığını geniş ölçekte tehdit eden önemli ulusal bir sorun halini almıştır. Öte yandan, ülkemiz çapında besin üretim ve tüketimine yönelik koruma ve kontrol yetersizlikleri, yaygın nitelikli hatalı ve yanlış uygulamalar ile bilgisizlik ve eğitim eksikliğinin de besin kirlenmelerine değişik bir boyut kazandırdığı anlaşılmıştır. Nitekim, son aylarda Türk kamuoyunu yakından ilgilendiren anabolik hormon kullanımına dayalı hormonlu et üretimi ve insan sağlığının başlıca güvencesi olan antibiyotiklerin hayvan yetiştiriciliğinde verim artırıcı amaçlarla kullanılması olayları, açıklanan gerçeklerin en çarpıcı örneklerini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, ülkemizde toplumsal beslenme açısından ciddi sorunlar vardır. Tıka-basa karın doyurma veya açlık duygusunu bastırma esasına dayanan bugünkü beslenme şekli karşısında dengeli, yeterli ve sağlıklı bir beslenmeden söz etmek çok zordur. Temel beslenme gereksinimleri yeterince karşılanamayan toplumlarda çok yönlü kalkınmanın olamayacağı, bilimsel olarak da ortaya konmuş bir gerçektir. Amaçlanan kalkınma hedeflerine ulaşabilmek, insanca beslenebilmek, toplumsal dinamizmi koruyabilmek ve sağlıklı kuşaklar yetiştirebilmek için hayvancılık sektörümüzün sahip olduğu yüksek üretim potansiyelinin hızla değerlendirilmesi zorunludur. Bu sektöre gerekli ilginin gösterilmesi halinde, mevcut durumuyla bile bugünkü düzeyinden birkaç katı daha fazla verim sağlamak olanaklıdır. Bu da, daha fazla gelir, hızlı kalkınma ve sağlıklı beslenme anlamına gelecektir.

23 Aralık 1988 günü Milliyet Gazetesinde Düşünenlerin Düşünceleri Sütununda Çıkan Makale

HORMON TÜKETİMİNDE DENETİM YETERSİZ

Prof. Dr. Ferruh DİNÇER
A.Ü. Veteriner Fak. Dekanı

Son 15 yılda veteriner fakültelerinde yapılan araştırmalar, hayvansal kökenli gıda maddelerinin çok çeşitli hileli katkı maddeleri ile kirlendiğini ve bunun toplum sağlığı açısından kritik boyutlara ulaştığını ortaya çıkarmıştır.

Ülkemizde her 23 Aralık günü, veteriner hekimliğimizin yıldönümü kutlanmaktadır. Dünyanın hemen tüm ülkelerinde ve her çağda salgın hayvan hastalıkları, insanlık tarihinin en büyük felaketlerini hazırlamıştır. Bu olaylar, toplumları, insanların salgın hastalıkları kadar dehşete düşürmüştür...

200 MİLYON KİŞİ

18'inci yüzyılın ilk yarısında Avrupa'da yalnız sığır vebası salgınlarından 200 milyon sığır ölmüş, açlık ve sefalet başgöstermiştir. Bu sayı, bugün ülkemiz sığır varlığının 20 katına eşittir. Bu felaketler ancak 1762'den itibaren veteriner okullarının açılışı ile önlenebilmiştir. O çağlarda Avrupa'nın, hatta dünyanın en büyük devletlerinden biri olan Osmanlı'da ne yazık ki bu olaya ilgi gösterilmemiş, bilimsel anlamda veteriner hekimlik Tanzimat'tan sonra 1842'de açılan askeri veteriner okulu ile başlatılabildiği. Osmanlı devletinin çöküşünü inceleyen tarihçiler, bu gecikmenin orduda harekât gücünü ne denli zayıflattığına, ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı bir ülkede salgın hayvan hastalıklarının üretimi ve giderek halk sağlığını nasıl etkilediğine pek değinmezler.

RASTLANTI DEĞİL

Oysa ki, Kurtuluş Savaşımızın temelinde sığır vebasının önlenmesi, süvarinin kondisyonunun muhafazası, askerın beslenebilmesi gibi konularda veteriner hekimlerimizin olağanüstü başarıları da yatmaktadır. Cumhuriyet döneminin ilk yasaları arasında Hayvan Islah Kanunu ile Hayvan Sağlık Zabıtası Kanunu'nun bulunuşu rastlantısal değildir. İzmir İktisat Kongresi'nde alınan hayvancılığa ilişkin kararların uygulanmasıyla Cumhuriyet'in ilk 15 yılında hayvanlarımızda yüzde 90'ın üstünde sayısal artış sağlandığını, bunların 1950'lerle başlayan mera tahribatına kadar yeterli doğal yem bulabildiklerini görüyoruz. Oysa bugün sağlıklı ve dengeli beslenebilen ülkelere oranla ette dört, sütte üç, yumurtada ise 10 kat daha az tüketim yapıyoruz.

Hayvansal gıda maddeleri, biyolojik değeri yüksek olan hayvansal proteinin kaynaklarıdır. Dinç, yaratıcı ve güçlü nesiller yetiştirmede temel alınan koruyucu sağlık politikalarının başarıya ulaştırılmasında gıda, yeterli ve dengeli beslenme ön koşul olarak görülmektedir. Bu da ancak özellikle hayvansal protein kaynaklarının korunması, artırılması, sağlık ve kontrollü biçimde tüketime sunulması ile sağlanabilmektedir. Çağdaş Batı ülkelerinde bu amaçla veteriner hekimler görevlendirilmişlerdir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Gıda Tarım Organizasyonu (FAO) gibi uluslararası kuruluşlara göre veteriner hekimlik, tarım ve sağlık alanına eşit düzeyde hizmet sunabilen, hem ekonomik kalkınmaya, hem de koruyucu hekimliğe önemli katkılar yapabilen bir meslektir. Günümüzde hayvanlardan insanlara geçen 200'ü aşkın zoonotik hastalık önlenmedikçe, hayvansal protein kaynakları arttırılıp, korunmadıkça, bu kaynaklardan sağlanan gıda maddelerinin üretiminden tüketimine kadar olan aşamalarda sağlık kontrolleri yapılmadıkça koruyucu hekimlikte başarı sağlanamayacağı gibi, hayvancılık sektörünün makro ve mikro düzeydeki ekonomik sorunları da çözülemeyecektir.

BİZDE İSE

Gelişmiş ülkelerde veteriner hekim, tarımcı ve benzeri hekimin görev sınırları, yetki ve sorumlulukları yasalarla belirlenmiştir. Bizde ise özellikle veteriner hekimlerin yetki ve sorumluluklarının, yukarıda değinilen uluslararası kuruluşların verdiği değer düzeyinde anlaşıla-

madığına, dahası da, yasalarla verilmiş mesleki haklarının bile kısıtlanmak istendiğine ya da diğer mesleklere paylaştırıldığına tanık oluyoruz.

Güncel haberlerden anlaşılabilir gibi, ülkemizde gıda maddelerinin üretim ve pazarlamasında etkili bir denetim sağlanamadığından, sağlıklı ve hilesiz gıda maddesi bulmak güçleşmiştir. Son 15 yılda veteriner fakültelerinde yapılan araştırmalar, hayvansal kökenli gıda maddelerinin, pestisid artıkları, küflenme ürünleri, ağır metaller ve çok çeşitli hileli katkı maddeleri ile kirlendiğini ve bunun toplum sağlığı açısından kritik boyutlara ulaştığını ortaya çıkarmıştır. Hayvan yetiştiriciliğinde kullanılan antibiyotiklerin, antiparaziter ilaçların ve hormonların ruhsatlandırılmasında ve tüketiminde ciddi ölçüde denetim yetersizliği vardır. Yoğun bir şekilde AT'a üyelik hazırlıkları yapılırken, o ülkelerdeki yasakların bizde nasıl yorumlandığına "hormonlu et" konusu ile yaklaşabiliriz.

SONUÇ

Et üretimini artırmak amacıyla kullanılan tabii hormonlar veya sentetik eksojen bileşiklerinin insanlarda önemli sağlık sorunları doğurduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle tabii hormonların kullanılması Amerika'da ve Avrupa ülkelerinde yasaklanmıştır. Sentetik eksojen bileşiklerinin bir kısmı ise tüm AET ülkelerinde yasaklanmıştır. Kullanılabilenlerin Amerika ve Avrupa'da uygulanması, kullanıldıktan sonra kesim öncesi bekletilme süresi ve kesim izni veteriner hekimlerin kontrolüne bağlanmıştır.

Bu örneklerde görüldüğü gibi, veteriner hekimler, hayvan sağlığını korumakla hem ekonomik kayıpları önlemekte, hem de koruyucu hekimliğe hizmet vererek, halk sağlığına katkıda bulunmaktadır. O halde veteriner hekimlerin görüşünü almadan saptanacak hayvancılık politikası ve koruyucu hekimlik hizmetleri bilimsellikten yoksun kalacak ve giderilmesi çok güç hataların doğuşuna yol açacaktır.